This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Google

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het "watermerk" van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

X2
G
8114

OOST-INDISCHE

GEDICHTJES,

DOOR

J. VAN SOEST.

LEYDEN,
A. W. SYTHOFF.
1857.

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN · LIBRARIES ·

OOST-INDISCHE GEDICHTJES.

LEYDEN: BOEKDRUKKERIJ VAN A. W. SYTHOFF.

L. Springer

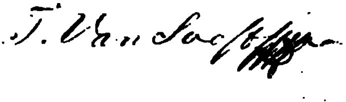

NAGELATEN

OOST-INDISCHE GEDICHTJES,

DOOR

J. VAN SOEST.

LEYDEN,
A. W. SYTHOFF.

1857.

X.
G
8114

1199836-234

VOORREDE.

De vernieuwde uitgave der Kindergedichtjes, door mijnen overleden Vader, uitsluitend voor de Indische jeugd vervaardigd, deed het denkbeeld ontstaan, dat het zijner Leerlingen welkom zou zijn, ook op rijper leeftijd, eene herinnering aan hunnen Onderwijzer en Vriend te ontvangen.

Door den uitgever, daartoe aangezocht, heb ik met toestemming mijner Moeder gemeend, eene gelegenheid, om aan de mij dierbare nagedachtenis van mijnen innig geliefden Vader, kinderlijke hulde te brengen, niet te mogen laten voorbijgaan.

VOORREDE.

Dat alléén heeft mij bewogen, om deze Gedichten door hem nagelaten te verzamelen en van een enkel woord te doen voorafgaan.

Bij de keuze der stukken, waarvan sommige reeds vroeger in Indische jaarboekjes werden geplaatst, is de aanwijzing van den uitgever gevolgd.

Hartelijk wensch ik dat de inhoud van dit Boekje den lezer zooveel genoegen schenke, als het mij aangenaam is, dit bewijs van hoogschatting te zien geven aan Hem, wiens vroegtijdig verlies ik nog dagelijks betreur.

J. W. A. VAN SOEST.

DELFT, Julij 1857.

INHOUD.

	Bladz.
Reisje van Batavia naar Tenger-Agong	3.
Bij het ziekbed mijner vrouw	31.
Het roosje verdedigd	35.
De laatste rekenles	47.
Bij eene flesch muisjes	57.
De echtgenoot bij het graf van zijne gade	63.
Bij een' suikerstrooijer	67.
Ter 25e verjaring mijner echtgenoote	71.
Het moeder-oog	75.
Het lucht-stoomschip	81.
Aan mijn dochtertje op haren eersten verjaardag	95.
De witte buffel	101.
Ramissa	109.
Aan de overwinnaars van Beliling en Karang-Assam	115.
De haarploeg	119.
Ackbar	131.
Sang Koeriang	137.
Aan mijne ontslapen lievelingen bij mijn laatste bezoek op het kerkhof te Tana-Abang nabij Batavia	149.

REISJE VAN BATAVIA NAAR TENGER-AGONG.

LEYDEN: BOEKDRUKKERIJ VAN A. W. SYTHOFF.

NAGELATEN

OOST-INDISCHE GEDICHTJES,

DOOR

J. VAN SOEST.

LEYDEN,
A. W. SYTHOFF.

1857.

Voor echte minnaars van landsdouwen
  Heeft zulk een togtje veel waardij!
Javanen, bezig rijst te bouwen,
  Of buffels, 't kouter door de klei
Heentrekkend, kunt ge alom beschouwen.

Wat verder ziet men, onder 't rijden,
  Een, bijna naakte, vrouwenschaar
De padie van de halmen snijden;
  Waarvan een vijfde deel voor haar,
Van heel den oogst wordt afgescheiden.

Ginds, staat het suikerriet te prijken, —
  't Produkt dat zooveel schatten baart;
En links, zoo ver het oog mag reiken,
  Een vol beladen koffijgaard,
In schoonheid niet te vergelijken.

De Palma-Christi langs de wegen,
  De katjang-, maïs- en pinangboom,
De kokos, fier omhoog gestegen
  De nangka aan der velden zoom:
't Lacht alles in 't verschiet, u tegen.

Een tiental zwarte Berg-javanen
  IJlt u voorbij, met fruit bevracht;
Met ananassen en bananen, —
  't Wordt alles aan de markt gebragt,
En, daar verruild voor geld of granen.

Een honderd karren voortgetrokken
  Door buffels, en gansch vol gelaân,
Met koffij, suiker, ziet ge sjokken,
  Om in 's lands pakhuis op te slaan.
't Zijn net mobiele varkenshokken.

Tabak- en cochenillevelden,
  Kaneel, thee, zijde en indigo,
Te veel om 't hier in 't kort te melden,
Bekoren 't oog rondom u zoo!
  Een rijker plekje vindt men zelden.

Ja, waar ge uwe oogen ook laat weiden,
  Op berg, in dal, — 't is al beplant!
't Is helder groen aan alle zijden,
  Met bamboes-hutjes aan den kant,
En vlietend bronnat tusschen beiden.

De reis gaat voort; — 't verfrisschend blazen
  Der Zuiderkoelte ontmoet u ras;
Gij ziet een honderd buffels grazen,
  Zich domp'len in een waterplas;
Op 't logge ligchaam vogels azen.

Ras heeft men Tjiloar verlaten,
  En daalt en rijst dan, keer op keer,
Tot dat men eensklaps onder 't praten,
  Langs 't huis van Kedong-Alang's heer,
Komt in de Buitenzorgsche staten.

Nu gaat het vlug de tolbrug over,
  Die Kalie-Tjiliwong bedekt,
Daar van 's lands plantentuin het loover,
  U tot een koele schaduw strekt.
Gij zijt verplaatst als door getoover.

Een regte weg, gezoomd door boomen,
  Door menig sierlijk huis belend,
Doet u, langs kerk en grafplaats komen,
  Vóór 't lief-gelegen logement,
Al waar men gul wordt opgenomen.

En hebt ge daar wat rust genoten,
  Bestijg den hoogen koepel dan;
Dáár ligt natuur voor u ontsloten,
  Zoo schoon als men 't maar wenschen kan;
Dat klimmen, heeft mij nooit verdroten.

  Een blik rondom u heen geworpen
  Op 't heuv'lig rijk bebouwde land,
Toont u in 't groen, een aantal dorpen,
  Een zilverstreep ter regterhand,
Waaruit de buffels gretig slorpen.

Een stoet van vlugge stroom-najaden,
  Niet schuw, noch al te fijn van keur,
Is bezig, 't naakte lijf te baden,
  (Al blijft het immer bruin van kleur.)
Daar kindren 't koele nat doorwaden.

Regt vóór u rijst met statig duister
  De trotsche Salak fier omhoog,
En links verheft met pracht en luister
  't Gedé-gebergt' zich voor uw oog,
Bezield, door Zephyr's zacht gefluister.

Hoe vaak gezien die plek moog' wezen,
  Men is er telkens aan geboeid!
Wat laat Gods goedheid hier niet lezen,
  Van wat er tiert en wat er groeit,
En, wat Zijne Almagt schiep voor dezen!

Wil men natuur en kunst beschouwen,
  's Lands plantentuin biedt beiden aan;
Gij ziet bij 's Landvoogds praalgebouwen,
  De rijkste en vreemdste planten staan,
Uit schier al de Oostersche landsdouwen.

Een diergaard, rijk in Tapirs, Apen,
  In Muskus-Katten, sterk van geur,
In Bantings, Tijgers, Angor'-schapen,
  In Pelikanen, rijk van kleur,
In Luiaards, die schier altijd slapen.

Een zang'rig koor met bonte veêren,
  Parkieten, Glatiks, Kolibries,
Hoort men daar vrolijk kwinkeleren,
  Op onderscheiden melodies;
Den Boschhaan, ziet men paraderen.

Een park met lanen fraai doorsneden.
  Met vijver en fontein versierd;
Een geurig bosch, zoo vaak betreden,
  Waar 't voog'lenkoor zijn hoogtijd viert,
O, 't is een regt bekoorlijk Eden!

En, wie vergat ooit te bezoeken,
  Het trotsch Paleis met al zijn schoon!
Met wapenen, uit alle hoeken
  Van Indiën; Neptunus' troon
Schonk schelpen, rijker nooit te zoeken.

Bemint ge fraaije wandelwegen, —
  Ga dan naar Batoe-Toelies heen;
Ligt wacht u daar nog vreugd en zegen,
  Want menig', bij dien ouden steen,
Heeft, zegt men, daar zijn wensch verkregen.

Gij hebt dien steenklomp slechts te omarmen,
  Te wenschen, wat gij 't wenschlijkst acht;
Een echtvriend om uw bed te warmen,
  Of 't liefste dat u tegenlacht,
Die Fetich' wil zich wel erbarmen.

Een tal van beeldjes, nagebleven
  Uit 't oude Padjadjaransch rijk,
Wordt ter beschouwing u gegeven;
  Een voetstap, afgedrukt in 't slijk
Tot steen verhard, vindt men daar neven.

In 't kort, men vindt hier alles zamen,
  Wat kunst, natuur en de oudheid biedt;
En daarom, kunt ge ligt beâmen,
  Dat 'k niet te ras dat oord verliet,
Nadat we in 's Landvoogds hofplaats kwamen.

Maar eind'lijk, na een tiental dagen,
  Moest toch de boel weer opgepakt;
Ons zestal werd in d' engen wagen
  Als pekelharing ingepakt,
Toen allen nog te sluim'ren lagen.

Vóór dag en daauw, langs 's heeren wegen,
  Ging dus het vierspan aan den draf;
Bij wolken stof en steenenregen,
  Langs dorp en veld, berg-op, berg-af,
Naar Tjanjor, ver van dáár gelegen.

Tjikoppo's, Tjiseroa's dreven,
  Pondok-Gedé, zoo land'lijk schoon,
't Spreidt al natuur en kunst en leven
  Voor 's reizigers gezigt ten toon;
Hier, word' Gods grootheid eer gegeven.

Men duizelt, als men uit deez' oorden
  Het panorama overziet;
Straat Sunda en Sumatra's boorden
  Mist 't goed gewapend oog hier niet;
Men vindt voor zijn gevoel geen woorden.

't Gaat langzaam voort; de weg wordt steiler,
Die Megamendong's top doorsnijdt;
De streek wordt woest, de lucht wordt ijler,
Daar 't pad vaak langs een' afgrond leidt,
Van duizend voet, naar menig' peiler

Een zestal buffels, sterk van spieren,
Trekt nu het rijtuig bergwaarts op: —
Wat vreugd! nu kan men rusttijd vieren
In 't groen van Pontjak's koelen top,
Daar duizend vogels vrolijk zwieren.

In een pendoppo neergezeten,
Vier duizend voeten boven zee,
Werd vriend en maag daar niet vergeten:
Een glas op aller heil en vreê
Werd eerst geleêgd, — en toen ontbeten.

O! kon ik u naar waarheid malen,
De pracht, die deze plek omringt!
't Gedé-gebergte met zijn dalen,
't Bazalt, waaruit de rook zich dringt,
't Meer Warna, heilzaam voor veel kwalen.

'k Moest al te ras dit oord begeven. —
Nu, ging het vliegend naar beneên!
Men zat van angst en schrik te beven,
Zóó spatte 't vuur uit rots en steen,
Zóó werd het vierspan aangedreven.

Een ijz'ren schoen, om 't wiel te keeren,
Beveiligt u voor 't grootst gevaar;
En is uw wagen sterk van veêren,
De voerman is van zessen klaar;
Hij kan zijn bruintjes goed regeren.

Is men den Pontjak naauw' ontweken,
Dan biedt Tjipannas u zijn keur
Van warme bronnen, klare beken,
Van vruchten, eêl van smaak en geur,
En groenten, 't best hier aan te kweeken.

Nu, gaat het langs bebouwde velden,
Dan, daalt men in een woestenij;
De vlakte, die we straks doorsnelden,
Maakt plaats weêr voor een bergenrei!
Wie kan naar eisch de wiss'ling melden?

Doch 't oog moog' steeds op schoonheid turen,
Een togtje als dit maakt moê en mat.
'k Was blij', toen 'k na een tiental uren
In 't logement te Tjanjor zat,
En geen geschok meer moest verduren.

Nu gaauw de stad eens rond gekeken,
De hoofdplaats van 't Preangerland.
Men dient hier wel, om zoo te spreken,
Verliet men kort'lings Hollands strand,
Zijne oogen in zijn' zak te steken.

Want, vrouwtjes, oud en jong van jaren,
En meisjes dekken, naar 's lands wijs,
Zich hier, wel niet, met vijgeblaâren
Als Eva in het paradijs,
Maar met een sarong, grof van garen.

Deze, om het middellijf geslagen,
Hangt tot de kniën naauwlijks af,
En doet gansch onbedekt haar dragen
Wat haar natuur tot sieraad gaf,
Onschuldig als in vroeger dagen.

'k Had Tjanjors fraaije wandelwegen
En environs, al ras bezien;
'k Ben toen maar vroeg weer opgestegen
Voor 't ridje van een uur of tien,
Naar Bandong, hooger op gelegen.

Die weg, zoo rijk in wisselingen
Van bosch en veld en berg en dal,
En rotsen, die den loop bedwingen
Van stroomen, die met breeden val
En dond'rend, in den afgrond springen!

Die weg, vol heuv'len en valleijen!
Die beurt'lings schrikk'lijk rijst en daalt,
Bezaaid met groote, ontelbre keijen,
Waardoor de buffel 't rijtuig haalt,
Wel traag, maar zonder avarijen.

't Is heel wat anders, dan te rijden
Van Koster's stad naar Amsterdam,
Dáár heeft men geen geschok te lijden,
Hier is men 's avonds stijf en stram,
En blijde als men zijn bed ziet spreiden.

Doch, wáár kan men volmaaktheid zoeken,
Wáár vindt men lief toch zonder leed?
Doorreis vrij 's aardrijks verste hoeken
Gij hebt vergeefs uw geld besteed,
Volmaaktheid vindt men slechts in: boeken.

Zoo, zat ik vaak te redeneren
Bij 's buffels tragen, loggen gang:
'k Dacht steeds met Breerô: „'t kan verkeeren!"
En zoo viel mij de weg niet lang:
Die 't zoet wil moet ook 't zuur begeeren.

'k Had naauw die woorden uitgesproken,
Of 't ging ontzettend naar beneên:
't Was: „handen uit den mouw gestoken!"
— Tot honderd koelies om ons heen. —
Gelukkig werd er niets gebroken!

Daar stonden we eensklaps vreemd te gapen,
Als malle Jan in 't hoenderhok;
Een stroom, omringd door duizende apen,
Waarvan elk vreemde bekken trok,
Lag daar, als nieuw voor ons geschapen.

Wat nu te doen? Noch brug, noch vlonder,
Lag over de Tjisokkan heen;
Wij moesten dus maar zóó naar onder,
Door 't hobb'lig stroombed, gansch van steen;
Was 't niet gelukt, 't waar' juist geen wonder.

Maar 't vierspan sterke buffeldieren,
Bragt ons heelhuids aan d' overkant.
'k Houd van 't doorwaden der rivieren
Met rijtuig, gansch niet in dit land;
't Kan me en famille 't minst pleizieren.

Voort ging onze ambulante woning
Het bergpad op, 'k was pas omhoog,
Daar lag, wat prachtige vertooning!
Weer de Tjitarom voor ons oog,
Luid klotsend, als der stroomen koning.

't Gezigt op 't bruischend stroomnat, vrinden!
Mag prachtig zijn, 'k stond gansch bedeesd,
Men moet het zelf eerst ondervinden,
Op zulk een togtje eens zijn geweest,
Vóór zich een oordeel te onderwinden.

'k Was daarom blij, 'k wil 't u verklaren,
Toen, aan den oever van den vloed,
Mijn oog een Sessak mogt ontwaren,
Waarmeê paard, rijtuig, kort en goed
De karavaan, kon overvaren.

't Was gaauw gedaan en ras vergeten,
  Toen 't brieschend vierspan in galop
Een heel eind wegs had afgemeten,
  En we op een' fraaijen heuveltop,
Bij 't heerlijkst vèr-gezigt, ontbeten.

Voor hem die nimmer hier mogt reizen,
  Is deze plek een tooveroord,
Omringd door witte prachtpaleizen,
  Met eeuwig lentegroen omboord,
Met spitsen, die ten hemel wijzen.

Ruïnen, oude berg-kasteelen,
  En tempels, vroeger 's Reuzen lust,
Met zuilen, op wier kapiteelen,
  Het wolkenheer zoo vreedzaam rust,
Eer 't zich des morgens gaat verdeelen.

Doch wil uw oogen niet betrouwen,
  Bezie die pracht wat van nabij,
Dan zult gij al te ras beschouwen:
  Wat schijn en wat hier waarheid zij,
Van al die kostb're praalgebouwen.

't Zijn rotsen slechts, sinds tal van jaren
  Door 's Makers Almagt hier gewrocht;
Spier-wit als of ze kortlings waren
  Door sneeuw- en hagelbui bezocht,
Van kalk gevormd, begroeid met bla'ren.

Een effen weg met vèr-gezigten
  Strekt zich van hier tot Bandong uit;
Met bouwland, waar men 't oog moog' rigten,
  Beplant met koffij, rijst en fruit,
Wier schatten 's landmans werk verligten.

't Gezigt was fraai, — maar nog veel schooner
  Was de aanblik op het lekker maal,
Dat Bandong's logement-bewoner
  Ons aanrigtte in zijn bamboes zaal;
Met geur'gen wijn tot feestbekrooner.

'k Heb Bandong's vruchtbare ommestreken
  Bezocht, en bij den Resident
De naturaliën bekeken,
  En na een dag vijf, zes omtrent:
Dit oord en al zijn schoon ontweken.

Wil men eens regt bekend geraken
  Met Prinsen van echt Javaasch bloed,
Met hunne leefwijs en vermaken; —
Bezoek den Tommongong, hij doet
  U zeker veel genoegen smaken.

De Hoofden der Preanger-landen
  Beminnen, naast hun vrouw en kind,
De paarden als hun duurste panden;
  Wanneer ge u dus bij hen bevindt,
Is dra hun fraaiste ros voorhanden.

Dan hoort ge trotsch hun hengsten noemen,
  Die défiléren door het gras:
Dien als een herten jager roemen,
  Ginds een, als echt Arabisch ras,
Omhangen naar 's lands wijs, met bloemen.

Dan hoort ge, zoo ge 't niet mogt weten,
  Het fijne van de hertenjagt:
Hoe dat een man te paard gezeten,
  Die dieren onder 't vlugten slagt,
Met 't Kapmes, gollok, hier geheten.

Men huivert, hoort men regt beschrijven
  't Gevaar dat zulk een man omzweeft,
Die 't wild uit oorden moet verdrijven
  Waar tijger, slang en banting leeft,
Waar steilte en afgrond doen verstijven.

Heeft men van paard en jagt gesproken,
  Dan doet de gamlang u verstaan:
Dat men in huis, licht heeft ontstoken,
  De rongingsstoet ten dans zal gaan,
En 't Wajangspel, wordt afgebroken.

Een twaalftal jonge danseressen,
  Het ligchaam met bedak bestrooid,
Met geur'ge bloemen in de tressen,
  Met zijde, goud en shawls getooid,
Maakt eerst in 't rond haar „dienaresse!"

Dan gaan zij, onder 't gillend zingen,
Bij gamlangspel en gong en fluit,
Het lijf in duizend bogten wringen,
Heel kunstig, op het maatgeluid;
Op kieschheid, is veel af te dingen.

Die stoet wordt nu en dan vervangen,
Door een' Javaanschen Arlekijn,
Die, door zijn kluchten en gezangen,
Al 't kampong-volk doet vrolijk zijn,
Dat gapend aan zijn' blik blijft hangen.

Een ronging gaat nu reciteren
Wat in den omtrek, kort geleên
Gebeurde, of maakt op een der heeren
Ex-temporé een vers met een;
En laakt of prijst naar haar begeeren.

Als 't uurwerk, negen heeft geslagen,
Dan wordt ge plegtig uitgenood
Ter tafel, die naauw 't wigt kan dragen
Van tal van schotels, klein en groot,
Met spijs, die nooit uwe oogen zagen.

Tim, pillau, dingding, kerrie, nassie,
Sesateh, kimlo, pindang, smoor,
Rarawon, roetjak, sambal trassie,
Lalawar, sajor, taart, teloor,
Stoof, krammenaadjes en frikassie.

Kwee-lappies, soemping, kollembijnen,
  Kwee-Pankoek, soes en kwee-nanas
Ziet men straks op 't dessert verschijnen,
  Ontelb're vruchten, 't fijnst gewas,
Met maniesan en zoete wijnen.

Zoo ge een versnap'ring mogt begeeren,
  Een aantal meisjes, vlug ter been
En zeer bevallig in de kleeren,
  Vlugt aanstonds op uw wenken heen,
Om 't u met zwier te presentéren.

De dames aan uw zij gezeten,
  Geprest in goud en diamant,
En Radeen — Aijoe's hier geheeten,
  Zijn de echte vrouwen; de tractant
Heeft menig bijwijf, moet ge weten.

Zoo vrolijk 't rongingspel mogt wezen
  Zoo deftig is de tafelpraat; —
Elk schijnt thans radikaal genezen
  Van snoeperij en overdaad: —
Zóó doet een blanke huid hun vreezen.

Maar eind'lijk wordt het sein gegeven, —
  Sigaar en vuur u aangebôon;
't Staat alles op, met vreugd en leven,
  Bij 't wiss'len van dien stijven toon,
Aan 't Inlandsch feestmaal voorgeschreven.

't Wordt tijd om Bandong te verlaten,
En van mijn reisje bergwaarts op,
Een enkel woordje nog te praten; —
Tankoeban — Prahoe's hooge top
Lag nu vóór ons, in Krawangs staten. —

't Was op een koelen Maandag morgen
Vóór dag en daauw, dat vrouw en kind
In eenen draagstoel werd geborgen,
Beschut voor regen, zon en wind.
Een Kortstaart, deed men mij bezorgen.

'k Wil u wel zeggen in vertrouwen,
Dat ridje stond mij gansch niet aan!
Toen ik de hoogte kwam te aanschouwen,
Die ik te viervoet op moest gaan;
't Kon mij misschien alras berouwen.

'k Had naauw'lijks éénmaal, moet ge weten,
En dat nog wel op vlak terrein,
Op Java's grond te paard gezeten:
Die weg, zou dus mijn proefrid zijn. —
Nu, — 'k werd niet eens in 't zand gesmeten.

'k Hield dan ook vast, wat 'k maar kon grijpen,
't Zij zadel, manen, nek of kop:
'k Ging Bruin fiks met mijn kniën nijpen
Wou hij mijns ondanks in galop;
Hij moest dus dansen naar mijn pijpen.

Maar halt! — waar zijn mijn reisgezellen? —
  Ha! 'k zie daar reeds de karavaan
Langs 't kronkelpad hun schreden tellen,
  De koelies met hun vracht belaân,
Wier pik'lans hen de schouders knellen.

Een ruitertroep in bonte kleeren,
  Met kléwang, kris of zwaard op zij!
Moet ons tot Tjatter escorteren.
  Voeg nu mijn volk te paard hierbij,
Dan ziet ge ons deftig opmarcheren.

„'t Laun! laun! sok! sok!" dat beurtlings spraken,
  De mantries van ons vreemd convooi,
Deed 't koelievolkje, beenen maken,
  Op hoop van eene goede fooi:
Geld, is de ziel van alle zaken!

Ras waren dan de negen palen
  Tot Lembang, door ons afgelegd;
Dáár kwam men ons heel gul onthalen
  Op menig smakelijk geregt
En op kwee-kwee, met volle schalen.

Wat ons het meest genot kon geven? —
  Een schaaltje: Hollandsch tuinprodukt,
Aardbeziën uit Bandongs dreven,
  Vol geur, schoon wel wat groen geplukt,
'k Dacht: weêr op Rozenburg te leven.

Na een uur toevens, ging het weder
Met draagstoel, pak en zak en paard,
Het steile bergpad op, thans breeder,
Langs Lembang's geur'gen koffijgaard,
Die juist zijn bloemschat wierp ter neder.

Een bloeijend koffijbosch te naad'ren
Is heerlijk, in den morgenstond!
De geuren, die zich daar vergaad'ren!
De als met jasmijn bezaaide grond!
De bloesem bij de donk're blaad'ren!

En mogt ge somtijds ook verlangen
Het bosch te zien, in al zijn pracht!
Ga, als de vrucht met rozenwangen,
Die door 't geblaa'rt u tegenlacht,
Met duizende aan de takken hangen. —

Thans werd de hoogste top bestegen,
Vijfduizend voeten boven zee,
Op Bandongs scheiding juist gelegen,
En op de grens van Tjassem meê,
Waar wij weer versche koelies kregen.

Een glaasje boordevol geschonken
Werd op dien koelen nevelkruin
In éénen teug slechts uitgedronken.
Thans ging het pad naar Tjatters tuin,
Bezaaid met klip en djati-tronken.

Na 't dalen van twee duizend voeten,
  Schonk Tjatter ons zijn' koffijgeur,
'k Mogt daar een goed onthaal ontmoeten
  Bij 's landheer's administrateur,
Die ons in 't Engelsch kwam begroeten.

't Gevolg werd hier naar huis gezonden,
  Dat ons van Bandong had verzeld;
Wijl versche paarden voor ons stonden,
  En and're dragers aangesteld,
Die 't laatste ridje ons brengen konden.

De gastheer met zijn volgelingen
  Bragt ons drie palen ver, omtrent,
Tot Djaggernaik, waar we even gingen
  Op 't nieuw Thee — etablissement,
Waar de eigenaars ons gul ontvingen.

Van dáár ging 't met verhaaste schreden
  Naar Tenger-Agong's lieve plek,
Alwaar we zonder tegenheden
  Ras arriveerden; aan het hek
Kwam ons de Landheer tegentreden.

Zoo was de reis dan afgeloopen,
  Waarvan zoo lang reeds was gepraat.
Hier bleef ons nu zoo veel te hopen
  Of veel te vreezen; goed of kwaad,
Dat lag voor 't Alziend oog slechts open.

'k Dacht niet, dat na een drietal weken,
Die 'k hier ter plaats vertoeven mogt,
'k Van ramp en onheil reeds zou spreken,
Die mij zoo vrees'lijk hier bezocht:
Toen, is Gods vaderzorg gebleken.

Sloeg 't bliksemvuur mijn huis aan 't branden,
Lag ik bewustloos op den grond —
Mijn lot was in de beste handen,
Daar God mij trouw ter hulpe stond,
En zorgde voor mijn dier'ste panden.

Thans, is een jaar voorbij gevlogen
Sinds hier mijn voetstap staat gedrukt.
'k Had vreugde en leed er voor mijne oogen,
'k Heb roos en doornen er geplukt,
Maar, 'k vond er bijstand uit den Hoogen.

Zoo wil ik nu mijn lot verbeiden
Dat de Opperheer mij toebeschikt;
Hem volgen waar Hij mij wil leiden,
Daar steeds mijn oog ten Hemel blikt.
Ook mij wacht eens de kroon na 't strijden.

BIJ HET ZIEKBED MIJNER VROUW.

Bij het ziekbed mijner Vrouw.

Ach! moet ik dan altijd klagen!...
  Wijze Vader! 'k mor niet, neen!
'k Wil mijn harteleed verdragen,
En U biddend redding vragen,
  Nooit zondt Gij mij troost'loos heen.

Hemelvader! zie mijn tranen;
  Ach! herstel mijn Beste weêr!
Laat de zon mijns heils niet tanen!
Ach! zie uit uw hemelbanen
  Toch genadig op mij nêer.

Hoor mijn Dierb're kermend klagen.
  Ach! wat breekt die klagt mij 't hart!
God! ik kan het niet verdragen!
Zoo 't Uw wijsheid moog' behagen!
  O, verligt haar ligchaamssmart!

Wijkt, o wreede, bange smarten!
  Help haar, Vader! zie haar aan!
Maar — wat leed, ons ook moog' tarten,
„Amen!" zeggen onze harten;
  Wat Gij doet is wél gedaan.

HET ROOSJE VERDEDIGD.

Het Roosje Verdedigd.

Roosje! Koningin der bloemen!
'k Neem voor u den handschoen op;
Daar men een' malatie knop
Schaamt'loos boven u durft roemen.
Zweeg ik — 't deed uw lustoord leed,
Waar 'k mijn schoonste dagen sleet. [1]

'k Denk aan 't innig ziels-verrukken
Dat ik smaakte bij uw geur;
Aan de schoonheid van uw kleur;
Aan de vreugde bij het plukken,
Als 'k u van den stengel brak,
En in meisjes vlechten stak.

---

1) Rozenburg, nabij Haarlem.

En men zou u stout versmaden,
Roosje, Flora's lieveling!
Voor een bloempje zóó gering?
Dat, beroofd van frissche bladen,
Met haar zust'ren vaak vereend,
't Schoon slechts van de kunst ontleent.

Gij zijt om u zelf', mijn Roosje,
Schoon, ook zonder kunst of kuur!
Kunst, wijkt immer voor natuur.
Al behaagt de kunst een poosje,
Wat vleit meer: een rozenvlak
Of een koontje met bedak?

Dat op Java ook de schoonen
't Roosje nedrig hulde biên,
Kan men elken middag zien,
Als zij zich op straat vertoonen.
Siert malatie 's meisjes kruin:
Zij mist rozen in haar' tuin.

Zou men op de dorens smalen,
Die der Roos zoo dienstig zijn?
Zonder moeite, zonder pijn
Kan men schaars iets goeds behalen:
't Vischje dat men 't moeilijkst vangt,
Wordt gewoonlijk 't meest verlangd.

Meisjes! wilt gij rozen plukken, —
Vreest gij voor uw handjes wee?
Neemt dan slechts een schaartje meê:
't Zal u, zonder leed, gelukken.
Al dat kwetsen, al die pijn,
Ziet gij Lieven! is slechts schijn.

'k Bid u, laat u niet meer foppen,
Door den schimper op de roos
In de Lakschmi, die, hoe boos!
Zelfs bedak, malatie knoppen,
Zeemlen, voortrekt in zijn' zang,
Boven 't blosje van uw' wang.

Schoonste sieraad van de hoven, —
Haar, de bloemen-Koningin! —
Haar, de kweekster van de min! —
Vergelijkt men, wie zou 't looven!
Bij een' simp'len ambachtsman,
Meisjes, foei! ik gruw er van.

Maakt ook gij maar, lieve schoonen!
Dat men u des morgens niet
Vroeg aan 't huislijk werk bespied':
Smaadt men 't blosje van uw koonen, —
Ligt nog smaalt de trage uit spijt,
Op uw lieve nijverheid.

Blijf malatie 's daags gesloten,
Als een somber, koud gemoed, —
't Roosje staat altijd in gloed:
Vreugde dient elk uur genoten.
Wat des nachts slechts vreugde biedt,
Is de ware vreugde niet.

Spaart malatie hare geuren
Voor den naderenden nacht; —
Houdt zij 's avonds minder wacht,
Op haar 's daags gesloten deuren; —
Meisjes! 't schoonst' van Flora's rijk,
't Roosje blijft zich steeds gelijk.

Neen, uw geur is niet verzwonden,
Noch uw glorie overleefd,
Als ge in maagdetressen zweeft;
Zelfs uw kleur blijft ongeschonden.
Juist wordt, roosje! in 't schoone haar
Eerst uw frischheid openbaar.

Moog' hij gaarn malatie ruiken,
Die alleen 't piquante mint;
'k Gun ze hem; ik ben geen vrind
Van die melkwitte alikruiken
In mijn waschkom of mijn kan;
'k Heb er meestal hoofdpijn van.

Maar bij 't roosje ingeslapen
  Ondervond ik leed noch pijn;
  'k Droom in 't Vaderland te zijn:
'k Stoei met meisjes, speel met knapen;
  Dans met beiden, hand aan hand,
  't Vrolijk: „Pater langs den kant."

'k Mag de lente weêr genieten!
  Na de lieve winterpret;
  't Bloeit, waar ik mijn voeten zet;
'k Zie weer Haarlems trekvaart vlieten;
  'k Tuur op Zandvoorts zandig duin
  Uit mijn lieven bloemen tuin.

Zóó, zoo droom ik, tot de morgen,
  Uit het lieve vaderland
  Mij weêr voert naar 't Oosterstrand;
'k Slaak een zucht — doch ban de zorgen;
  Wijl ook hier, schoon vaak verschroeid,
  Menig roosje voor mij bloeit.

Mag het elken dag niet bloeijen,
  Even als malatie doet;
  't Is mij daarom dubbel zoet,
Als het soms mijn oog mag boeijen.
  't Spreekwoord: „dat een zeldzaam gast
  „'t Welkomst is," staat immer vast.

Schaamde Venus zich het blozen —
(Wèl háár, dat zij blozen kon!)
En verborg ze 't voor de zon
Door een' ruiker open rozen; —
't Blosje vindt hier meer gemak
In een dubb'le laag bedak.

Roosje! foei! u zóó te haten!
Prik, voor 's dichters dwaze keus,
Met uw dorens in zijn' neus; —
Wil hij 't schimpen nog niet laten,
Maak voor hem uw geuren dan
Als de geur van doerian.

Gij blijft, trots zijn haat, regeren,
In het geurig bloemgebied;
't Nietig knopje merkt gij niet,
Dat uw waarde wil verneêren;
Gij blijft, roosje! in ieder land,
't Sieraad van den bloemwarand.

Gij zet, veel geliefde rozen!
Zelfs aan Venus: schoonheid bij.
Toen op Peleus trouwpartij,
Die zich Thetis had verkozen,
't Godendom zat aan het maal,
Rolde een appel in de zaal.

't Was geen vrucht uit Hollands dreven,
Waar de grage jeugd van houdt, —
Neen, hij was van louter goud.
Op dien appel stond geschreven:
„Aan de schoonste!" — Nu, gij gist,
Hevig werd er om getwist.

Waar op aard toch meisjes wonen,
't Zij ze blank zijn, bruin of zwart,
Even rustloos klopt haar 't hart.
Wou men hier de schoonste loonen,
'k Wed, zoo Hollandsch' als Papoe,
Kende zich den appel toe.

Juno, Venus en Minerva
Waren 't meest nu in de weer.
„Geef hem mij!" was 't keer op keer; —
„'k Gloei van schaamt', zoo ik hem derve!"
„Ik! — ik ben de mooiste! ei zie!"
Riepen vleijend, alle drie.

't Waar' juist uitgedraaid op vechten,
Toen Jupijn tot spijt van Mars,
Uitriep, 't kibb'len lang reeds wars:
„Paris moet het pleit beslechten!" —
„'t Zij zoo! nu is mijn de buit!"
Riep Minerv' en Juno uit.

Maar, noch Juno met haar paauwtje,
Noch Minerva met haar uil,
Maakte zich de handen vuil
Aan den appel; — elk een blaauwtje
Liepen zij bij Paris op.
O! hoe steeg hun spijt ten top.

Venus was de prijs beschoren;
Door haar lieve guiterij.
Trof ze Paris zwakste zij!
Waar is ooit een vrouw geboren,
Die een' Simsom, Salomon,
Door haar list niet winnen kon?

Venus, wist, dat onder 't kozen,
Paris zich het liefst verschool,
Voor het blazen van Eool',
Achter een boschaadje rozen.
Waar hij was of waar hij ging,
't Roosje was zijn lieveling.

Ras zet Venus 't vlugge voetje,
Na den twist op Ida's kruin:
Vlecht zich spoedig in den tuin,
Een bevallig rozenhoedje,
Loopt naar Paris op een draf,
En wacht zóó zijn uitspraak af.

Paris voelt zijn' neus naauw' streelen
Door de geur'ge rozenblaân;
Naauw ziet hij het hoedje aan,
— 't Hoedje stond haar om te stelen —
Of hij reikt haar blij te moê,
Met een' kus den appel toe!

Venus, dankbaar voor dat loonen,
Gaf aan 't Roosje de eereplaats,
— Trots malatie en haar maats —
Op de wangen van de schoonen,
Waar het nog tot heden bloeit,
En des jonglings blikken boeit.

Alles pleit voor 's roosjes waarde:
Wordt een dierbre naam verbloemd,
Roosje wordt hij vaak genoemd.
Rozenpad en rozengaarde,
Rozengeur en rozenband,
Zijn sijmbool in ieder land.

Doch malatie!... kort geleden
Kwam een baboe van dien naam,
Bij mijn kleintjes. Door de faam,
Wachtte ik veel bevalligheden;
Doch — ik zag het bronzig vel
Van een oude totebel.

Rozen, lieve schoone rozen!
  Gij spant overal de kroon!
  In de hut en op den troon,
Hebt ge een altaar u gekozen:
  Van den grijsaard, van het kind,
  Wordt gij evenzeer bemind.

Roosje, zelfs door Goôn getrokken!
  Ieders lust en lieveling!
  't Sieraad van der schoonen kring!
Diadeem van Amors lokken!
  Gij zult onder vreugde of pijn,
  Me immer 't liefste bloempje zijn.

DE LAATSTE REKENLES.

De laatste Rekenles

(AAN EENE MIJNER LEERLINGEN BIJ HAAR HUWELIJK.)

Mogt ik u geen heildronk wijden
  Op uw feest van ondertrouw,
't Kan mij toch gewis verblijden,
  Bruid! als 'k uw geluk aanschouw.
Al de wenschen uitgestameld
  Vonden weerklank in mijn hart;
'k Heb ze gretig opgezameld,
  En geen schijn met zijn verward.
In een kring van ware vrinden
  Spreek ik graag een woordje meê;
'k Laat mij dan al spoedig vinden
  Voor een vers ex-temporé.
Maar zie ik een deftig wezen,
  Ellen lang schier uitgerekt,
Dan begin ik ras te vreezen,
  Dat mijn versje spot verwekt.

'k Houd mij dan heel digt gesloten;
Neem mijn wenschen meê naar huis,
Of schuil naast mijn dischgenooten,
Als een huisslak in zijn kluis.
Om U nu toch iets te schenken,
Zend ik, Bruidje! aan uw adres,
Opdat gij aan mij zoudt denken,
Deze laatste Rekenles.

't Eerste, dat men leert in 't reek'nen
Zijn de cijfers zoo ik meen,
En de waarde van elk een; —
Zie, wat zij voor U beteek'nen:
1 Zegt: weest één hart één zin;
2, Vertrouwt nooit and'ren zaken,
Die alleen u tweeën raken.
3 Is 't pand van uwe min.
4 Beduidt, blijft liefst te zaâm
Waar vier muren u omsluiten;
't Wáár geluk woont zelden buiten,
Noch in grootheids poppekraam.
5 Leert duid'lijk: scherp terdeeg
Ieder zintuig, heel uw leven;
Van de vijf aan u gegeven,
Zij er nooit een onderweeg!
Hebt slechts oogen voor malkaâr,
Dit zal ras uw min verhoogen!
Houdt de handjes gaauw voor de oogen,

Wordt gij soms een feil gewaar.
Hoort malkaâr met waar geloof,
Dit zal uwe trouw doen duren;
Maar, hoort gij soms vreemde kuren,
Houdt u dan Oost-Indisch doof,
Sta ook immer, 't is uw pligt,
In een' goeden reuk bij allen;
En ziet ge and'ren walg'lijk mallen,
Knijp dan stijf uw neusje digt.
Uwe smaak zij kiesch, gezond,
Dan zult gij steeds vreugde rapen;
Lust u 't wansmaak na te apen,
Leg dan 't handje voor den mond.
Zij gevoel voor 't schoone uw lust!
Voelt steeds liefde voor elkander,
Maar beknort soms de een den ander,
Dan malkaâr ras afgekust.
6 leert u, mijn lieve Bruid!
Om van Zessen klaar te wezen,
Dan behoeft gij niet te vreezen:
„Amor vliegt het venster uit."
7 Dagen in de week
Moet ge altijd elkaâr beminnen;
Laat dan vrij Lachésis spinnen;
Tot Atrôpos 't draadje breek'.
8 Toont u een dubbel rond
Van twee ringen zaâmgeklonken;
Aan elkaâr tot pand geschonken.

Van uw eeuwig trouw verbond.
9 Met zijn' langen staart,
Is 't meest waardig in het reek'nen; —
Bruid! dit moet voor u beteek'nen:
Zijt elkaar ook 't meeste waard.
0, een cijfer slechts in schijn,
Heeft, zoo op zich zelv', geen waarde,
Laat de zotten op heel de aarde,
Altijd *nullen* voor u zijn!

Kent men al de cijfers goed,
Dan begint men *op te tellen*,
En getallen zaâm te stellen.
Bruid! zie: wat ge tellen moet:
Tel de deugden al te zaâm,
Die uw' bruidegom versieren,
Vast zal u die *som* pleizieren.
't Zij u ook steeds aangenaam,
Elken zegen neêr te zetten,
En op 't goed *addeeren* letten,
O! dit loopt in 't jaar zoo op!
Tel voor *goede* dagen, — negen,
En voor *kwade*, — nul daartegen;
't Voert uw huw'lijks heil ten top.
Wilt gij soms het *cijfer* vinden
Van uw trouwe en ware vrinden, —
Dan de *som* eens omgedraaid!
Maak de proef, en zie ter degen

Welke cijfers 't zwaarste wegen;
  Want zij zijn vaak dun gezaaid.
Als een huis'lijk, zuinig vrouwtje
Steek de handen uit het mouwtje,
  Tel de duiten op als goud;
Die op kleintjes niet wil letten,
Moet ééns, nul voor negen zetten,
  En zijn gansche som loopt fout.

Zijt ge vlug in 't goed addeeren,
Dan leert ge ook het substraheeren;
  En trekt af wat niet gerijft;
Onder 't streepje 't goed geschreven
Dat u rest, in 't dagelijksch leven,
  't Beste is dat er overblijft.
Af te trekken zonder leenen,
Gaat niet altijd, zou ik meenen,
  Als men bóven nul ziet staan;
Heeft uw buurman één gegeven,
Daar wordt tien voor opgeschreven:
  Zuiver gaauw 't verschil dus aan.

Als gij goed vermenigvuldigt,
Wordt gij, Bruidje, wis gehuldigd
  Door uw' lieven Bruidegom.
Alles wat zich maar laat denken,
Welk produkt ge elk jaar zult schenken,
  Is hem zeker wellekom.

Wil nog eens de Tafel leeren.
't Zal uw zuinigheid vermeêren;
  En het geeft u vast pleizier,
Als ge uw Bruigom eens kunt zeggen:
„'k Mogt twee duiten overleggen!"
  Tweemaal twee is morgen vier.

Houdt gij, Bruid! niet van krakeelen,
Dan moet gij ook leeren deelen,
  Opdat ieder 't zijne heeft.
Zit ge op 't best quotient te turen,
O, Verdeel toch goed de uren,
  Die gij hier op aarde leeft.

Is uw deel soms louter zegen,
Deel, van 't geen gij hebt verkregen,
  Dan ook iets aan de armen meê!
Strooi met milde hand uw gaven,
Dan smaakt gij het deel der braven:
  Hemelwellust, zielevreê.
't Zij u voorspoed tegenblinke,
Of ge uit rampspoeds beker drinke,
  Deelt te zaâm steeds lief en leed!
Want bedenk steeds lieve Emelie!
Distels groeijen naast de lelie,
  Hoe bevallig wit gekleed.
Maar wat immer moog' gebeuren,

't Zij gij juichen moogt of treuren,
  Weest gij beiden nooit verdeeld!
Dan hebt gij geen kwaad te vreezen,
En zal de uitkomst zalig wezen,
  Als uw rol is afgespeeld.

BIJ EENE FLESCH MUISJES.

Bij een flesch Muisjes.

Kom, mijn zangster! aangeheven!
  Lustig en uit vrije borst.
  't Geldt geen grooten Held of Vorst,
Wien ge roem en lof moet geven
  Zangster! neen, span thans uw snaar
  Slechts voor suikerbakkerswaar.

't Zijn de Muisjes, die wij eeren;
  Suikermuisjes! wijd vermaard!
  Ach! waart gij niet meer op aard!
Moest ik immer u ontberen, —
  Sieraad van een plat beschuit!
  'k Trok mijn lekk're tand vast uit.

't Kleed der reinheid dekt uw leden,
  Suikerzoete lekkernij!
  O! hoe streelt uw reinheid mij!
Om met uw bevalligheden
  Fraai te sieren mond en maag;
  Ja, uw aanblik maakt mij graag.

Lieve witte, ronde kleinen!
  Gij, wier hart iets heets bevat
  Zijt mijn heul, mijn grootste schat,
Strekt mij vaak tot medicijnen,
  Als mijn lieve kleinste kind
  Wordt geplaagd door kou' of wind.

Zie ik u bij mij verschijnen,
  Als een opgeworpen dam,
  Op een lekk're boterham.
'k Voel dan al mijn leed verdwijnen,
  Daar mij dit stilzwijgend toont
  Dat God weêr mijn echt bekroont.

Ja, mijn lekk're suikermuisjes!
  Dan eerst tooit gij regt den disch,
  Wie vraagt dan naar vleesch of visch?
Versch gestrooid uit peperhuisjes,
  Prijkt gij op een witte schaal,
  Bij 't gulhartig kraam-onthaal.

Dan rondom uw troon gezeten,
  Schept men met een zilv'ren schop
  Ras uw lieve leden op;
Met beschuit of brood gegeten,
  Spreidt ge vreugde alom in 't rond,
  En stopt menig gragen mond.

Dan zijt gij de vreugd van allen!
  En als soms een kleintje roept:
  „Ma! heeft broertje die gep..pt?"
Wie zou dan uw lof niet schallen!
  Ja, mijn zoete Muisjes! gij
  Zijt een bron van vreugd voor mij.

Maar, mijn dierb're leedverdrijvers!
  Hoe maal ik naar waarde uw lof!
  Ach mijn juichtoon klinkt te dof:
Veel gevoel bij luttel ijvers;
  Hoe verheven is me uw beeld,
  Ed'le suikerbakkers-teelt!

In een groote flesch besloten,
  Kwamen uwe teêre leên,
  Over woeste zeeën heen;
Lang hadt gij geen lucht genoten:
  'k Zag hoe lief uw aanschijn blonk,
  Toen ik u de vrijheid schonk.

En hoe teeder ook geschapen,
Edel, rollend, zoet geslacht!
Niemand uwer was te zacht!
'k Zag u, en — bleef vleijend gapen
Tot dat van uw kroost, een deel
Was gegleden door mijn keel.

Hoe hoorde ik mijn vrouwtje u prijzen,
Om uw frischheid en uw geur; —
Om uw hagelwitte kleur; —
Hóóger kon uw lof niet rijzen,
Dan als ze in den avondstond,
U met brood naar binnen zond.

Van het lieve Berkenrode
Kwaamt ge, op vleugels van den wind,
Uit de woning van mijn vrind,
Als een trouwe vriendschapsbode;
Tot een blijk, dat wie u schenkt,
Nog steeds liefd'rijk aan ons denkt.

DE ECHTGENOOT BIJ HET GRAF
VAN ZIJNE GADE.

De Echtgenoot bij het graf van Zijne Gade.

Ontwaak! kom aan mijn hart! o Leven van mijn leven!
Verlaat uw kil verblijf, keer tot mij weer op aard!
Mijn kussen zullen u den adem wedergeven!
Aan 't hart, dat voor u klopt, zijt ge immers 't best bewaard.
Maar hoe! gij roert u niet!... Mijn God! zou 't mogelijk wezen
Dat 't graf zijn prooi behoudt? — O jammervol verschiet!
Geen sterv'ling kan dan ooit mijn zielesmart genezen!
Ontwaak, mijn Emma! kom!... o God! zij hoort mij niet!..
O graf! geef me Emma weêr, of — wil ook mij ontvangen!
Ach! zonder haar bezit, wat is dan 't leven mij!
Zij was mijn heul, mijn troost, mijn eenigst zielsverlangen....
Mijn Emma! ach! ontwaak!... of... roep me ook aan uw zij'.

Kan 't graf u zoo bekoren!
Smaakt u de rust zoo zoet?
'k Wil dan uw' slaap niet storen,
Schoon 't hart mij breekt en bloedt.
Slaap zacht, mijn trouwe Gade!
Uw vriend bewaakt uw graf,

Nooit wijkt hij, vroeg of spade,
Van uwe rustplaats af.
Rust zachtkens dan, mijn waarde!
'k Weet, dat ge mij verbeidt; —
Ras dekt ons beiden de aarde,
Die mij nog van u scheidt;
Dáár wacht ons zaligheid!
Rust zacht, rust zacht, mijn waarde!

Emma! welk een blij verschiet!
't Graf, houdt ons voor eeuwig niet!
Spoedig zal de stond genaken,
Dat we, schoon tot stof vergaan,
Van den aardschen last ontdaan,
Aan elkanders zijde ontwaken.
Dàn, is ons slechts heil bereid;
En de tijd wordt: eeuwigheid,
En het hopen: blij genieten.
Emma! welk een ommekeer!
Als in hooger, reiner sfeer,
Nimmer onze tranen vlieten!
Dan hereenigd juichen wij:
Nu is alle leed voorbij,
Ramp noch rouw komt dan te stade....
'k Voel dat reeds mijn heil begint; —
'k Hoor u fluistren: „kom, mijn Vrind!" —
Ja, ik kom,.... ik kom, mijn Gade!

BIJ EEN SUIKERSTROOIJER.

Bij een' Suikerstrooijer

TEN GESCHENKE GEGEVEN AAN EENE VRIENDIN.

Strooi, komt u een vriend bezoeken,
Tulband, poffers, pannekoeken
  Met een dikke suikerlaag; —
Maar een' vijand of een' schooijer,
Meet dien zand toe met uw strooijer,
  't Geeft hem een geschuurden maag.
Doch kom ik eens vruchten eten,
Wil mij dubbel suiker meten,
  Met uw strooijer, vroeg en spa!
'k Nam juist dien met groote gaten,
Om voor mij veel door te laten,
  Als 'k bij u ten gastmaal ga.

Moog' 't cadeau uw' disch lang tooijen
En gij altijd zoet slechts strooijen
  Voor u zelv' en maag' en vrind! —
Maar genoeg.... 't staat vast veel mooijer,
Als ik eens bij u dien strooijer
  In een schaal met muisjes vind.

TER 25 VERJARING MIJNER ECHTGENOOTE.

Ter 25 verjaring mijner Echtgenoote.

Welkom, beste dag van 't jaar!
Schoone Meizon! zijt gij daar?
Welk een vreugde spreidt uw glans
Voor mij aan des hemels trans.
Mijne dierb're Echtvriendin,
Die 'k meer dan mij zelf bemin,
Spaarde de Opperzegenaar
Nu juist vijf en twintig jaar.

Goede God! 'k val u te voet,
Met een dankbaar, vol gemoed;
'k Heb in haar een' schat, een' zegen
Uit uw vaderhand gekregen.
Zij is enkel liefde en trouw;
'k Dank u, God! voor zulk een vrouw.

'k Zag haar vaak in ziekte en smart,
Aan mijn sponde of aan mijn hart;
Gansche dagen, gansche nachten,
Zat ze voor mijn bed te wachten,
Tot mijn lijden werd verligt —
En dan klaarde haar gezigt.
God der liefde! Hemelheer!
Zie op haar goedgunstig neer;
Spaar de vrucht uit haren schoot,
Die haar heil op aard vergroot.
Schenk haar vele jaren levens,
Vreugd, gezonde dagen tevens.

Geef haar in haar' werkkring kracht,
Dat uw hulp haar 't leed verzacht,
't Geen zij soms moog' ondervinden,
Bij 't herdenken aan haar vrinden;
Schenk haar al wat zij behoeft,
En onthoudt haar wat bedroeft.

Welkom! schoone dag van Mei!
Schoonste in der dagen-rei!
Voor mijn liefde veel te kort: —
'k Heb mijn hart u uitgestort.
Mogt ik als uw licht zóó rein,
Voor mijn dierbaarste alles zijn.

HET MOEDER-OOG.

Het Moeder-oog.

Na een tiental bange jaren,
Doorgeleefd aan 't Oosterstrand,
Keerde Herman langs de baren,
Naar zijn dierbaar Vaderland
o, Hoe dankt hij d' Albehoeder!
Straks omhelst hij Vriend en Moeder,
En zijn Lize die hem wacht,
Jaren naar zijn komst reeds smacht.

Dankend knielt de lang verwachte
Op den Vaderlandschen grond;
Vliegt naar 't oord met zijn gedachte,
Waar zijn schomm'lend wiegje stond.
Reeds ontdekt hij veld en boomen,
Die de lieve plek omzoomen,
Waar hem, als in vroeger tijd,
Enkel reine vreugd verbeid'!

o, Daar ziet hij door 't gebladert',
Reeds zijn' oudsten, besten vriend!....
Ras is hij de plek genaderd,
Waar zijn speel'noot zich bevindt.
„Vriend! daar ben ik!" roept hij hijgend,
Maar — zijn Karel groet hem zwijgend; —
't Vrienden-oog kent, wat verdriet!
Den verschroeiden vreemd'ling niet.

„Kan 't gelaat zoo ras ontwennen!"
Zucht hij; — „schoon 't een vriend gebeurt,
„Lize zal mij nog wel kennen,
„Al is Herman wat verkleurd!
„God! daar is zij!.... O, mijn Leven!
„'k Ben u weêr terug gegeven!" —
Ach! ook Lize hoort en ziet
Naar den armen vreemd'ling niet. —

„'k Ben door iedereen vergeten!
Vreemd'ling in mijn Vaderland!"
Mort hij, 't hart vanéén gereten;
„Wat baat liefde en vriendschapsband?
„Moeder zal vast in mijn trekken,
„Ook haar Herman niet ontdekken!...
„Ach! zij komt!... Zij blikt omhoog!...
„Hoe beneveld is haar oog!"

Maar — naauw ziet de grijze moeder
  't Bruin gelaat, misvormd door smart,
Of al juichende: „O, mijn Hoeder!"
  Valt ze aan Herman's kloppend hart.
o, Mijn zoon! — ik heb u weder!"
Snikt ze en vleit en kust hem teeder. —
  Nu wijkt Herman's bang verdriet:
  't Moederoog vergat hem niet.

HET LUCHT-STOOMSCHIP.

Het Lucht-Stoomschip.

„Jongen! bouw geen luchtkasteelen!
„Timmer laagjes bij den grond!"
Riep mijn Besje, als ik bij 't spelen
Voor mijn poppen-leger stond,
Of als Vorst den Scepter zwaaide
En mijn haantje koning kraaide,
Wijl der landjeugd boersche taal
Mij verkoor tot Generaal.

'k Wist weldra, waar Besje op doelde
Met „kasteelen in de lucht";
Zoo dat ras mijn drift bekoelde
Zoo naar rang als gloriezucht.
'k Laat nu lagchend 't eereloover,
Titels, aanzien and'ren over;
'k Ben, al is mijn werkkring kleên,
Nogtans met mijn' stand tevreên.

Wilt gij dus een rustig leven, —
  Bouwt dan nimmer in de lucht:
Tusschen aard' en hemel zweven
  Is voorwaar geen zoete klucht.
Ligt.... maar zacht! men mogt mij hooren
Van den Neurenberger toren,
  Waar de knappe bol kon staan,
  Die het luchtschip op laat gaan.

„Hoe! een luchtschip? laat gelooven
  „Wie het wil; vast hebt ge 't mis!
„Ligt vertelt ge ons nog, dat boven
  „In de lucht een spoorweg is.
„'k Zag wel eenmaal in mijn leven
„Boven de aarde een luchtbal zweven;
  „Maar een luchtschip — en met stoom,
  „Ziet men enkel in den droom."

Zacht wat! staak dat nut'loos tieren!
  't Is zoo zeker als ik leev';
Lees maar zelf de nieuwspapieren,
  Of ik u een koopje geev':
Duid'lijk staat er in te lezen,
Dat het schip haast klaar zal wezen,
  En dat elk vermogend man
  Bijdraagt wat hij missen kan.

'k Roem daarom uw kunstvermogen,
  Neurenberger Dedalus!
'k Zie u reeds van de aard gevlogen,
  Beter dan eens Ikarus!
'k Zie u nog in later dagen
Voerman van den zonnewagen,
  Spijt vermeet'len Phaëton,
  Die 't gespan niet houden kon.

Kunst'naar! 'k wou u wel verzellen
  Op uwe eerste stoompartij:
Hoe zou mij de borst niet zwellen,
  Waar eens de aard ver onder mij.
Kon ik daar, langs zeil en touwen,
't Stipje in zijn geheel aanschouwen,
  Waar de mensch, verblind door schijn,
  Soms een God zich waant te zijn.

Droeg men mij, bij 't stroomend zweven
  Van het schip, 't kommando op, —
'k Wendde dan vooreerst den steven
  Naar der bergen hoogsten top.
'k Zou met vreugd mijn voet dan drukken,
Waar 't geen mensch nog mogt gelukken:
  'k Nam ligt voor een' vriend of twee,
  Nog een arends boutje meê.

Voorts liet ik het luchtschip stoomen
Over ieder werelddeel;
Liet het zachtjes nederkomen,
Daar, waar twist was of krakeel.
'k Zou op de onruststokers loeren,
Hen bij nacht naar boord doen voeren,
Onbevreesd voor buurgerucht,
Laten kraaijen in de lucht.

'k Liet vervolgens al die klanten
Aan de Zuid- of Noordpool los:
Dat zij de oproervaan vrij planten
Bij den ijsbeer, rob en vos!
Ras zou daar hun drift bekoelen,
Elk zijn nietigheid gevoelen,
Want dáár kreeg geen goedig buur
Hun kastanjes uit het vuur.

'k Zou het ook wel aardig vinden
Om eens hooger op te gaan,
En te kijken hoe de vrinden
't Maken op den bol der maan.
't Zou den heeren bankroetieren
Zeker magtig veel pleizieren,
Dáár te hooren, hoe 't bankroet
Hier den naam geen scha' meer doet.

'k Zou dan tevens ras ontdekken
  Of het waarheid is of schijn;
Dat de groote nevelvlekken;
  Koontjes van vrouw Luna zijn;
Of 't — naar luid van de Astronomen, —
Bergen, Zeeën zijn en stroomen;
  Of — zoo 't kind zegt — 't maantje leeft,
  Mond en neus en oogen heeft.

'k Zou in 't eind een plekje zoeken,
  Schoon van ligging, rijk in groei;
Waar mij staag uit alle hoeken
  Hemelwellust tegenwoei;
'k Zou me aan zulk een oord liefst binden,
Waar mijn geest ook spijs kon vinden,
  Waar men, vrij van eerbejag,
  In den mensch d e n m e n s c h slechts zag.

Wist ik zulk een plek gelegen,
  'k Nam u met mijn luchtschip meê,
Naar dat oord van vreugde en zegen,
  Eed'le stichters van de vreê! —
Doch bij 't blindlings keus bepalen,
Zou 'k op Java nederdalen;
  Daar dit plekje in 't Indisch nat
  Zoo veel goeds en schoons bevat.

Gij hebt in mijn oog veel waarde,
Schoone tuin van d' Archipel!
'k Vind mij nergens op heel de aarde,
Als in uw gebied, zoo wel.
'k Roem uw stroomen, bronnen, beken,
Bergen, dalen, vlakke streken;
'k Prijs uw welvaart ieder uur,
En uw wijs, verlicht bestuur.

Rustte ik eind'lijk van mijn reisjes,
Op dat bloemrijk eiland uit, —
'k Gaf dan aan de lieve meisjes
't Stoomend luchtschip wis ten buit,
Om haar kleedjes, kantjes, strikjes,
Shawltjes, hoedjes, lintjes, kwikjes
Mode-Bahroe, 't laatst fatsoen,
In Parijs — zelf op te doen.

Dat ware eerst voor Java's schoonen
't Nec plus ultra van gerief;
Waar een minnaar ook mogt wonen,
In één wip was daar zijn lief; —
Werd er bal-masqué gegeven,
Slechts één week vooraf geschreven,
En per luchtschip streek Mijnheer
In 't kostuum van Amor neêr.

Ook voor jeugdige ambtenaren
  Diende 't schip vast menigmaal,
Om eens spoedig heen te varen
  Naar den Haag om 't radikaal.
En schoon men vooraf kon zweren
Met de kous op 't hoofd te keeren,
  C'est égal!... Men had kordaat
  Zelf toch met den Vorst gepraat.

'k Wensch u heil, ô gastronomen!
  Met uw spijskaart in de hand
Kunt gij nu per luchtschip stoomen.
  Naar 't beroemd Luilekkerland.
Biefstuk, ham en karbonade,
Podding, taart, gelées en vlade
  Vliegen daar, op d' eigen stond,
  Zoo van zelv' maar in uw' mond.

Spoedig drukke dan uw zwaarte
  Hier en elders d' atmosfeer,
Nuttig, stoomend luchtgevaarte!
  Daal ras in ons midden neêr,
En stuw' binnen in uw boorden
Al het onkruid van deze oorden:
  Brengt ge iets beters ons weêrom,
  Dubbel zijt gij wellekom!

Dat ge op Java, vliegende oven!
  Bij *elk een* zult welkom zijn,
Kan ik trouwens slecht gelooven:
  's Eenen vreugd is 's and'ren pijn.
Voogden zullen wis u laken,
Hun pupillen streng bewaken,
  Houdt gij op dit eiland aan:
  't Mogt hun als Agénor gaan.

Die Agénor was een Koning
  Van Phenicie, en bezat
In zijn dochter, na zijn krooning,
  Al zijn heil, zijn grootste schat:
En Europa (gij moet weten
't Blonde kind werd zoo geheeten)
  Was wel waard te zijn bemind
  Om haar taille en schoone tint.

Eens ging zij met haar gespelen
  Naar den oever van de zee,
't Kon haar juist zooveel niet schelen,
  Al ging soms papa niet meê. —
Naauw'lijks was zij daar aan 't stoeijen,
Of zij zag een kudde koeijen
  Lustig dart'len in de wei,
  En een' witten stier daarbij.

Jupiter, der Goden Koning,
  Amoureus van aard misschien,
  Had naauw uit zijn hemelwoning
  't Schoone meisje op 't strand gezien, —
Of reeds stond hij daar te gapen,
In dien mooijen stier herschapen,
  Kaauwend 't welig oevergras,
  Of 't hem aangeboren was.

't Lustig meisje, dat het diertje
  Allerliefst en aardig vond,
Streelde 't elegante stiertje,
  Kuste 't vurig hals en mond,
Kon zich waarlijk niet bedwingen
Om eens op zijn' rug te springen:
  Doch pas zat de lieve Euroop',
  Of de guit ging op den loop.

't Meisje riep beangst in 't ronde,
  Doch in weerwil van haar beê,
Sprong hij met de lieve blonde
  Plompverloren in de zee!
En die stoute stiersche roover
Zwom met haar naar Creta over,
  Waar hij onverwijld zich stak
  In zijn eigen Godenpak.

Juno, die weldra moest wijken
  Voor Euroop', zwoer, dat dra, schier
Ieder mannenhoofd zou prijken
  Met de horens van den stier.
En zoo was het in 't verleden
Of vrouw Juno nu tot heden
  't Mannenhoofd de horens liet,
  Voelt dat zelf, — ik weet het niet.

Velen zeggen, dat de loeijer,
  Die Euroop' naar Creta droeg,
Was een groote boot of boeijer,
  Met een' stier vlak vóór den boeg.
Is dit waarheid; — waakt dan, tantes!
Ouders, voogden! gouvernantes!
  Dat geen schaker u verkloekt,
  Als het luchtschip ons bezoekt.

Slecht uw vesten, dempt uw grachten,
  Sterke steden, wijd vermaard!
Tolkommiezen, dubb'le wachten
  Zijn geen oortje thans meer waard.
Stel nu vrij uw havens open,
Wil, Japan! uw muren sloopen;
  Want het Neurenberger schip
  Vreest uw forten, bank, noch klip.

't Menschdom heeft thans meerder waarde
Dan 't geslacht van vroeger' stond;
Wij verheffen ons van de aarde;
Zij, zij kropen in den grond.
't Voorgeslacht liep vaak in teugels,
En wij fladd'ren vrij op vleugels,
Voor gevaar noch leed beducht,
Als een vogel in de lucht.

'k Vlieg.... maar hoe! wat mag dat wezen?
'k Zie de schaduw van mijn Bes.
'k Meen in 't vlammend oog te lezen:
„Denk, vermetele! aan de les,
„Die ik u zoo vaak herhaalde:
„Vlieg niet, blijf omlaag, verdwaalde!
„Gaat de ziel soms opwaarts heen,
„'t Ligchaam hoort op de aarde alleen."

AAN MIJN DOCHTERTJE OP HAREN EERSTEN VERJAARDAG.

Aan mijn Dochtertje op haren eersten Verjaardag.

Kom, kleine Meid, eens aan mijn borst,
  En toef er langen tijd!
Want 'k acht mij rijker dan een vorst,
  Omdat gij jarig zijt!
Houd met uw armpjes mij omvat,
  Uw oogje op mij gerigt;
Ligt rijm ik dan voor u, mijn schat!
  Een klein verjarings dicht.
En schoon gij mij nog niet begrijpt,
  — Want gij zijt nog zoo jong —
Eéns Engeltje! als uw leeftijd rijpt,
  Weet gij wat Vader zong.
Maar vóór ik u mijn wenschen uit,
  Hef 't kopje hemelwaart:

Weet gij thans niet wat dit beduidt,
 't Word', Meisje! u eens verklaard.
Omhoog, Johanna! woont een Heer,
 Zoo lief, zoo mild, zoo goed!
Die zag, lief kindje! op U neer,
 Heeft u dit jaar behoed.
Die goede Heer was heel den dag
 Zoo zorgend aan uw zij':
En als gij 's nachts in 't bedje lag,
 Bleef hij u ook nabij!
Hij gaf u melk in overvloed,
 Gezondheid, vrolijkheid,
Mijn kind! wat is die Vader goed!
 Die ons dat all' bereidt. —
Zoo God mijn hartewensch verhoort,
 Dan worde uw lieve jeugd
Door ziekte of smarten nooit verstoord,
 En smaakt gij enkel vreugd!
Dan eert en dient gij vroeg uw' God,
 En zij 't uw hartelust
Te volgen 's Scheppers wijs gebod,
 Daar ge in zijn' wil berust
Schenkt zijne goedheid u soms iets,
 O, wees dan dankbaar, blij;
Maar denk, al hebt ge op aarde niets,
 Toch meent Hij 't goed met mij!
Ééns krijgt ge 't beter, lieve Meid!
 Wat God belooft, gebeurt,

Na lijden schenkt Hij zaligheid,
  Zoo Hij ze u waardig keurt.
Hef 't hoofdje dan gerust omhoog,
  En lach de toekomst aan!
Daar boven waakt een Vaderoog,
  Dat de onschuld ga zal slaan.

DE WITTE BUFFEL.

De witte Buffel.

EENE LEGENDE UIT DE SOENDA-LANDEN.

„Op, trawanten! wachters, op!
„Komt, verlaat uw sulfer poelen!
„Reeds doet zich de nachtlucht voelen
„Op Tankoeban-Prahoes top.
„Boden! rept uw rappe wieken;
„En vindt ge ergens huwelijkstrouw,
„Liefde tusschen man en vrouw —
„Meldt mij dat vóór 't ochtendkrieken."
Zóó sprak Prodjo, 't woeste spook,
't Hoofd van Krawangs berggedrochten,
Tot zijn dienaars in hun krochten,
Uit zijn bad van zwavelrook.
't Heir, dat vast de lucht doorkliefde,
Gluurde en zocht de dessaas rond,
Tot het eind'lijk 't echtpaar vond,
Zalig in hun huw'lijksliefde.

Lang vóór dat de zon den top
Van het Praauw-gebergt' verguldde,
Steeg het spook, wien damp omhulde,
Uit de Kawa-Batoe op.
Turend door 't gestroopt getakte,
Bij het zwakke schemerlicht,
Was weldra zijn' blik gerigt.
Regt op Batoe-Siraps vlakte.
Dáár kon Prodjo van omhoog
Soera's echtgeluk beschouwen
Intjie Moena, 't puik der vrouwen,
Met haar zielvol, gitzwart oog,
Met haar slanke, schoone leden,
Met haar frischheid en haar jeugd,
Haar bevalligheid en deugd,
Werd door Soera aangebeden.
En ook Soera was bemind
Van zijn lieve en trouwe gade; —
O! hoe zwoegde vroeg en spade
Intjie Moena's dierb're viend,
Om, wat hij maar kon bedenken,
't Zij dan pendings, kraboes of
Sarong's, slendangs, fijn van stof,
Door zijn' vlijt zijn vrouw te schenken.
Ziet het minnend paar gerust
't Bamboehutje vroeg verlaten
Met elkander stoeijen, praten,
Van geen nad'rend kwaad bewust.

Soera rept de vlugge beenen;
Met zijn patjol in de hand
Snelt hij naar het padieland;
Intjie spoedt naar 't bad zich henen.
Prodjo gluurt den krater uit; —
Naauw'lijks ziet hij 't vrouwtje baden,
Of men ziet hem 't nat doorwaden
Als een buffel, wit van huid,
Plassend met zijn logge pooten
In het bed van weeke klei,
Met zijn vrees'lijk scherp gewei
Woest naar alle kanten stooten.
Intjie Moena schrikt en vlugt; —
Maar het spook, haar nagetogen,
Staat als jong'ling voor haar oogen:
„Schoone vrouw! wees niet beducht" —
Sprak hij — „'k ben der bergen Koning;
„Volg mij naar mijn rijksgebied;
„'t Is al 't mijne, wat gij ziet;
„Gindsche Kawa is mijn woning."
„Kom! wat toeft ge? grooter schat
„Ligt voor u in deze bergen;
„Prachtpaleizen, tal van dwergen
„Biedt u Prodjoo's tooverstad.
„Hier lijdt gij gebrek en kommer;
„Ginder wacht u overvloed;
„Wat haalt bij mijn' laaijen gloed
„Toch uw hutje in het lommer?" —

„'k Geef, schoon 'k slaven moet en zwoeg',
„Niets om uw paleizen, dwergen,
„Noch om schatten uit uw bergen;
„Soera's liefde is mij genoeg.
„'k Ben" — sprak Intjie — „hoogst tevreden
„Met mijn hutje en sawaveld,
„Daar geen bange zorg mij kwelt;
„'k Smaak met Soera zaligheden."
Prodjo, woedend op dit woord,
Staat als buffel weêr herschapen;
Stampt en snuift; — zijn vrees'lijk wapen
Treft de vrouw en sleurt haar voort.
Intjie's angstkreet dringt in de ooren
Van haar Soera, die van 't veld
Ras zijn vrouw ter hulpe snelt;
Maar — te laat — zij was verloren —
„Op! den woest'ling na! vooruit!
„Met uw toembaks, klewangs, krissen;
„Wilt het ondier toch niet missen,
„En ontscheurt het ras zijn buit!"
Hoort! men roept van alle zijden:
„Brengen we Intjie weer terug!" —
En de drom rijdt vliegensvlug
Om den buffel te bestrijden.
't Dier rent door ravijn en bosch,
Vliegend als op arendsvleugels;
En de woede rekt de teugels
Van 't hem volgend brieschend ros.

Reeds ziet men het wraakzwaard glimmen
  Van het volk, dat op hem dringt;
  Toen hij in den krater springt,
Waaruit blaauwe vlammen klimmen.
  Soera, pas in vreugd nog rijk,
Nokt en snikt met droeve tranen:
„Moest zoo ras mijn heilzon tanen!
  „'k Zweer bij Intjie's dierbaar lijk,
„Dat in Batoe-Sirap's dreven,
  „Nooit bij mij of mijn geslacht
  „'t Diersoort, dat ik 't meest veracht,
„'t Witte buffelsoort zal leven." —
  Nog houdt men dien eed gestand:
Wordt er zulk een dier geboren,
Nimmer mag het toebehooren
  Aan de hoofden van dat land.
't Wordt geroofd of weg gesmeten
  Of de dessa uitgebragt,
  En bij Soera's gansch geslacht
Nimmer van zijn vleesch gegeten.

RAMISSA.

Ramissa.

Ramissa, Sethro-Mantries vrouw,
Een schoone bloem van Java's grond,
In alle dessaas wijd in 't rond
Geprezen om haar huw'lijks trouw,
Verliet met wankelende schreên
De woning, die weleer als bruid haar had ontvangen
Nu ging zij 't bergpad op, met schaamrood op de wangen,
Naar 't huis van priester Abdul heen.

Dáár toefde reeds haar echtgenoot;
Hij, wien ze eens als den grootsten schat
Uit Abduls hand ontvangen had,
Toen Sethro hand en hart haar bood; —
Dáár toefde hij, die voor altoos
Ramissa trouw zwoer — maar nu in bitter klagen
Den wijzen Abdul om een' scheidingsbrief kwam vragen,
Want, ach! hun echt was kinderloos.

Ramissa komt. — En Sethro zegt:
„Ontbind, O, priester! toch den band,
„Die mij slechts strekt ten spot en schand;
„Geen zegen rust er op deez' echt!
„'k Leef met die vrouw reeds negen jaar
„In vrede en eendragt voort; — doch hoe ik immer hoopte,
„Zij schonk mij nooit een pand, dat naauwer zaâm ons knoopte;
„Geef, priester! dus den scheidbrief haar."

Daar staat de jonge, schoone vrouw,
Een blos op 't lief gelaat verspreid
Van schaamte, om hare onvruchtbaarheid,
Het hoofd gebogen, 't hart vol rouw.
Ramissa's wanhoop stijgt ten top;
Zij nokt en snikt en klaagt, en smeekt om mededoogen,
Knielt, valt voor Sethro neer, en ziet met weenende oogen
Al smeekend tot den priester op.

En Sethro-Mantrie diep geroerd,
Het oog van droeve tranen nat,
Spreekt: „'t beste dat mijn huis bevat,
„Word' vrij door u daaruit gevoerd!
„Ramissa! wees dan weltevreê;
„'k Wil u ten broeder zijn, beschermer, vriend te gader;
„Keer met geen' wrok in 't hart, maar neem naar uwen vader,
Het kostbaarste uit mijn woning meê." —

„Gaaft gij, vroeg toen de wijze man,
„Bij 't knoopen van den huw'lijksband
„Geen feest?" — „Gewis, en naar mijn stand —
„Daar heeft nog ieder heug'nis van,"
Sprak Sethro. — „Nu," zei Abdul weêr,
„Bereid op nieuw een feest voor magen en voor vrinden,
„Eer gij dien hechten band voor altijd gaat ontbinden,
„Een prachtig feest, zoo als weleer."

Nu keerde Sethro met zijn gâ,
Hij, wel te moê met minder smart,
Zij, met een vonk van hoop in 't hart;
Wijl 's Mantries stil verblijf weldra
Met doek, festoen en bloemenkrans
Zeer feestlijk wordt getooid; — de gasten gul ontvangen
Met ankloeng, gamlang, gong, rebanaspel en zangen,
Met waijang en met rongingdans.

Het feest begint. — Men doet zich goed,
En wordt door spijs en drank verkwikt,
Ramissa heeft vooraf beschikt
Wat men aan Sethro brengen moet;
Het is een slaapverwekkend kruid,
Met Sethro's liefsten drank vermengd. Hij drinkt; drinkt weder —
Rekt zijne leden uit — valt eind'lijk slapend neder; —
Men draagt hem stil de feestzaal uit.

En reeds is alle vreugd gestaakt,
De feestgenooten heengegaan,
Het licht der plitaa's uitgedaan
Toen Sethro met een' schrik ontwaakt.
„Waar ben ik?" stamelt hij ontsteld.
Hij toeft, om ademloos naar 't minst gerucht te luistren. —
„Hier in mijns vaders huis," hoort hij Ramissa fluist'ren —
Daar ze aan haar kloppend hart hem knelt.

„Heeft niet uw woord mij toegezeid:"
„Ramissa! hoor mijn wensch en beê;
„Neem 't kostbaarste uit mijn woning mee?
„Thans heb ik u hier heengeleid.
„Van al wat mij uw woning biedt,
„Zijt gij het kost'lijkst goed; ik vraag geen diamanten,
„Geen zilver en geen goud; slavin noch lijftrawanten;
„Mijn Sethro wil ik — anders niet."

De voorhang viel. Het echt'lijk paar,
Op nieuw vereénd van ziel en zin,
Zag dra hun reine huw'lijksmin
Gezegend; want nog vóór een jaar
Verliep, lag aan Ramissa's borst
Een schoone knaap; — hoe kwam haar Abduls raad te stade!
En Sethro, in 't bezit van zulk een teedre gade,
Was rijker dan de rijkste vorst.

AAN DE OVERWINNAARS VAN BELILING EN KARANG-ASSAM.

Aan de Overwinnaars van Beliling en Karang-Assam.

Heil u, Nederlandsche helden! strijders voor onze eer, ons regt!
Gij deedt Karang-Assam bukken, hebt Beliling's krocht geslecht!
't Roofnest steunend' op zijn sterkte, dorst uw leeuwenmoed weêrstaan:
't Voorwaarts klonk, — zijn vaan viel neder — en zijn glorie was vergaan.
Dapp're Landmagt! Waterleeuwen! door uw moed op Balie's strand,
Hecht ge weer een' nieuwen lauwer aan de kroon van Nederland.
Koens en Speelman's kloeke mannen en van Goens onwinb're schaar
Streeft ge na in heldendaden, pal staande in het grootst gevaar.
Boog heel 't Oosten zich met eerbied voor der Vad'ren vlag weleêr, —
De Indiaan ziet thans niet minder met ontzag op 't nakroost neêr
't Hollandsch hart gevoelt uw waarde, want de roem dien gij bevocht,
Is ook onze roem, o Braven! voor ons met uw bloed gekocht.
Worde u ras dan 't loon geschonken voor uw trouw aan land en Vorst!
Maar het beste loon, ô dapp'ren! vindt gij in uw eigen borst.
Veldheer! heil! die 't kruis indachtig, dat uw heldenboezem siert,
Moed, beleid en trouw weêr toondet in den strijd door u bestierd:
Veel geluk met de onderscheiding, die uw krijgsmansdosch nu tooit; —
Smaak nog lang geluk en voorspoed, — 't Hollandsch hart vergeet u nooit.

In de Landshistorie-bladen word', met onvergank'lijk schrift,
't Feit, ter uwer eer, ô helden! voor het nageslacht gegrift. —
Driewerf heil! zij d'edlen Landvoogd, die den braven krijgsman loont,
In persoon op 't veld van glorie hem zijn liefde en achting toont;
Immer groot en wijs in 't hand'len, waakt zijn helder, kloek verstand
Voor Oost-Indiëns belangen en voor 't heil van Nederland.
Leve dan onze ed'le Landvoogd! leve Neerland's heldenstoet,
Leve Neerland's dierbre koning! Dat God immer 't land behoed!

Helden! zouden we u vergeten! u, die stierft op 't bed van eer?
Neen, met weemoed, dapp're strijders! zien wij op uw grafkuil neêr,
Uwe trouw met bloed bezegeld vinde, voor des Hoogsten troon,
Wat heel de aarde u niet kan schenken, — 't eeuwig onvergank'lijk loon.
Rust, rust zacht, geliefde dooden! rust, na zooveel moeite en strijd!
Wij besproeijen uwe graven met een traan van dankbaarheid.

DE HAARPLOEG.

De Haarploeg.

Wat wordt er niet al vreemds verzonnen
In Engeland!
Ja daag'lijks wordt iets nieuws begonnen
naar luid der. krant.
En al dat peinzen en dat denken
is slechts te doen,
Niet om aan de aarde iets nieuws te schenken,
maar — om de poen.

Heeft men in 't veld een been verloren,
men geeft ons ras,
Een remplaçant om 't lijf te schoren,
en juist van pas.
Zoo'n kunstbeen ('t ding wordt zoo geheeten)
uit buigb're leên,
Schijnt, is men eens te paard gezeten,
van vleesch en been.

Kunstarmen, neuzen, kiezen, tanden,
zijn in Euroop'
Bijna in elke stad voorhanden,
en zeer goedkoop,
Ligt wordt nog 't kunsthart uitgevonden,
voor die 't behoeft,
Van 't hardst metaal, glad, ongeschonden,
in 't vuur beproefd.

Maar wat men uitvond of mogt maken,
sinds vijf, zes jaar,
't Gerieflijkst is van al die zaken:
de ploeg voor 't haar.
De Haarploeg is voor elke natie,
voor jong en oud,
(Een net coiffuur verhoogt de gratie)
meer waard dan goud.

Is men door droeve omstandigheden
oud vóór den tijd,
En 't zij dan ook om welke reden,
zijn haren kwijt; —
Haalt men van kin en wang slechts stoppels,
hoe vaak men scheert,
Schoon met Makasser-olie droppels
vet ingesmeerd; —

De Haarploeg slechts door 't hoofd getrokken,
zoo regt als krom,
Dan hebt ge binnen 't jaar reeds lokken,
als Absalom.
De ploeg, slechts langs uw kin gedreven,
dan lijkt ge flus,
Ten minste na een maand of zeven
een oude Rus.

Zier hier 't recept: — Men trekt de voren
in hoofd en kin;
En zaait er als de boer het koren
heel handig in:
De wortels van der dooden haren;
't klinkt vreemd misschien! —
Dan wordt het hoofd met blaas en garen
zeer goed voorzien.

Voorts dekt men 't met flanellenlaagjes,
't waar ligt te koud,
En eet een honderdtal van daagjes
slechts rijst met zout.
Uw drank zij, wil dit observeeren,
eerst eau sucrée;
Maar na een maand kunt ge u tracteeren
op slappe thee.

Tabaksdoos en sigarenkoker
moet in de kast,
Want 't haar wordt van een' krassen smooker
slecht wortelvast.
Blijf t'huis als Luna uit haar woning
naar de aarde kijkt,
Of Phoebus als der dagen koning,
in 't zuiden prijkt.

Is men dit all' goed nagekomen, —
nog binnen 't jaar
Wordt dan de blaas er afgenomen,
hoe wonderbaar!
Het haarprodukt, — breng vrij uw handen
naar kin of kruin —
Staat welig, als aan Holland's stranden
de helm in 't duin.

Voor grijze kreegt gij bruine lokken
dat u niet spijt;
Nu kunt gij ligt tien jaartjes jokken,
tot uw profijt.
Uw baard, thans à la jeune France,
voor 't vlas in ruil,
Geeft u een air van importance
al waart ge een uil.

Geluk, ô Engelsche amazonen
onlangs vergaard,
Ras sier' uw lieve kin en koonen
een flinke baard!
Eens mans gelaat, bij vrouwen-listen
en Kenau's moed,
Staat, vrouwelijke Charteristen!
u zeker goed.

O edel werktuig! waard te prijzen!
hoe nut zijt gij!
Gij zet aan kalen en aan grijzen
nieuw leven bij!
Den melkmuil geeft ge een manlijk wezen;
der grijze Bes,
Nog steeds behaagziek als voor dezen,
een maagden-tres.

Mogt kale Karel nu nog leven
van 't Frankenland, —
Hij had uw' maker wis verheven
tot d' adelstand.
Itaa'lje's kroon, was 't haar hem dikker,
zat vast op 't hoofd;
Nu werd ze van zijn kalen knikker
zoo ligt geroofd.

'k Zal u mijn besten dank betoonen,
o Ploeg! voor 't haar;
Bedient gij Java's lieve schoonen
nog binnen 't jaar.
Dan ziet men toer en valsche vlechten,
— spijt 't kappers gild —
Niet meer aan 't min'lijk kopje hechten,
dat tijd verspilt.

Mogt ik dan eens mijn haar verliezen,
— 't ontvalt hier gaauw —
'k Zou wortels van drie kleuren kiezen:
rood, wit en blaauw.
Zóó liep ik dan door Java's streken
langs weg en strand,
Mijn haar zou trouw en liefde preken
voor Nederland.

Heeft iemand dus zijn haar verloren —
wat zwarigheid!
Ploeg slechts; maar wil naar reden hooren:
schuw karigheid;
Men mogt u eens koopje geven,
tot uw verdriet.
Ziehier, wat voor een maand of zeven
nog is geschied:

Lord Podding, die meer souvereinen
dan haar bezat,
Bij 't schoon geslacht graag jong wou schijnen,
kocht in de stad
Een' Haarploeg; Doch waar 't zaad te vinden
voor 't haargewas?
De man hield toch zijn gouden vrinden
liefst in de kas.

Bij Tom den dooven gravenmaker
kon hij te regt
Voor Guinjes; — maar de grafbewaker
had ook een' knecht:
John gaf hem zeker 't zaad goedkooper
ras is hij daar.
Maar John was gansch geen zemelknooper
hij neemt hem waar.

Hij zou hem op den dag van morgen
van 't lijken-veld,
De wortels van mooi haar bezorgen,
voor weinig geld.
John komt; vult ras de diepe voren,
ontvangt de poen,
En wenscht zijn Lordschap, naar behooren,
een goed plantsoen.

En naauw'lijks is een maand verstreken,
na 't zaaigetij' —
Of Podding voelt het haar reeds steken.
Verheugd roept hij:
't Is vruchtbaar goed dat haar der dooden!
'k ben nu reeds klaar!
Hij scheurt de blaas, en voelt — o, Goden!
Steil varkenshaar!

't Plantsoen was van den armen stakker
deels zwart, deels wit; —
Regts leek hij juist een' suikerbakker,
en links een smid.
Thans had hij haar in abondance
schoon wel wat stug
Voor 't kapsel à la renaissance,
die oude plug!

Vreemd staart hij als een boerenkinkel
in 't spiegel glas:
Zijn hoofd lijkt wel een' borstelwinkel
door 't vreemd gewas!
Hij zucht; — hij knort; — zijn leden beven
uit sympathie
Wordt hij naar 't varkenshok gedreven
op hand en knie.

„Ach! dat ik me aan uw blik verzade!
„verschijn, lief zwijn!
„Wilt gij, bevallige Najade!
„mijn Alles zijn?" —
Daar heft de nimf zich met geflodder
en dof gemor,
Niet uit den stroom maar — uit den modder,
en antwoord: knor!!!"

„o Toonen, die mijn ziel verrukken!"
roept Lordschap uit;
'k Moet 't welbespraakte mondje drukken." —
Hij kust den snuit
Doch zwijnlief vond haar rustbelager
wat te amoureus,
En beet haar' medeborsteldrager
fiks in zijn neus.

Men komt; — de neus dient toch genezen; —
men vliegt te paard
Naar d' arts, die ras het borst'lig wezen
voor gek verklaart.
In Bedlam kunt ge Podding vinden;
daar knort hij nog,
Van liefde en vriendschap voor zijn vrinden
aan d' ouden trog.

Wil 't ploegen dus roijaal betalen;
(denk aan het zwijn!)
Dan kunt ge binnen 't jaar, o kalen!
een Ezau zijn!
En geeft ge uw ouden Pruikenmaker
dan zijn congé
Dan brengen Ploeg en grafbewaker
nog voordeel meê.

ACKBAR.

Ackbar.

Ackbar, een der achterneven
  Van den dap'ren Gengis-khan,
Om zijn magt en deugdzaam leven
  Hoog geroemd in Hindostan,
Werd, nog in zijn kindsche jaren,
Door Mohammed's priesterscharen
  In de leer van zwaard en bloed,
  Bij den Koran opgevoed.

Doch hij vond in 't boek der boeken,
  Troost noch steun op reis naar 't graf;
Hij wou zelv' een godsdienst zoeken,
  Die hem meer voldoening gaf.
Dus betreedt hij al de drempels
Van de kerken en de tempels;
  Waar hij iedre leer doorgrondt,
  Die men in zijn rijk verkondt.

Maar, schoon velen ijv'rig haken,
Om hun' keizerlijken heer
Tot een proseliet te maken, —
De mysteries van hun leer
Hem ontsluij'ren en ontvouwen,
Ja, schier alles toevertrouwen. —
Brahma's priest'ren dulden niet,
Dat de vorst hun dienst bespied'.

Ackbar moge dreigen, smeeken,
Voor die kennis schatten biên,
Niets vermag het hoofd te breken
Van een echt en trotsch Brahmien.
Hem, dien Vorst vol magt en luister,
Blijven Bramah's raads'len duister; —
En die groote potentaat
Neemt in 't eind een list te baat.

Fietzi, hartlijk hem genegen,
Zond hij naar een groote stad,
Aan den Gangesvloed gelegen;
Waar god Brahma tempels had.
Daar hij verder hem gelastte,
Om als zoon uit de eerste kaste
Der Brahmienen, zich maar koen
Aan een ieder voor te doen.

Fietzi, in die stad gekomen,
  Daad'lijk op zijn woord geloofd,
Werd als kind in huis genomen
  Bij een achtbaar Brahma-hoofd.
Daar leert hij 't Sanskritisch lezen,
Wordt in alles onderwezen
  Wat het Angas —, Vedasblad
  Voor een waar Brahmien bevat.

't Floers was bijna opgeheven,
  Dat de Brahma-dienst omhult,
En Vorst Ackbar, nog in leven,
  Zag welhaast zijn' wensch vervuld,
Toen er eensklaps iets gebeurde,
Dat zijn ziel van smart verscheurde,
  Daar zijn hoop in rook vervloog,
  Wijl de jong'ling hem bedroog.

Fietzi, die van liefde blaakte
  Voor des priesters eenig kind,
En het reinst genoegen smaakte,
  Ook door haar te zijn bemind; —
Fietzi, wien het moest vervelen,
Zulk een valsche rol te spelen
  Bij een' vriend, zoo wijs en goed,
  Valt den priester thans te voet.

Hij bekent, met bloedend harte
  Ackbars list, zijn stout bestaan,
Smeekt vergeving voor de smarte,
  Zijn' verzorger aangedaan. —
Deze, in felle drift ontstoken,
Voelt zijn bloed in de aad'ren kooken,
  Dat zijn weldaad, trouw'loos, nog
  Werd beantwoord met: — bedrog.

Woest op Fietzi toegevlogen
  Met zijn dolk, nog vrij van smet,
Heeft hij reeds met fonklende oogen,
  't Staal op 's jong'lings hart gezet, —
Toen hij door 't berouwvol smeeken
Van den knaap, zich 't hart voelt breken,
  En hem al het leed vergeeft,
  Dat hij hem berokkend heeft.

En toen Fietzi had gezworen,
  Dat hij eeuwig zwijgen zou,
Welk geheim hij ook mogt hooren,
  Kreeg hij 's priesters kind tot vrouw. —
En vorst Ackbar, gansch verslagen,
Wou geen' enklen stap meer wagen,
  Om 't geheim van den Brahmien
  Voor zijn oog ontbloot te zien.

SANG KOERIANG.

Sang Koeriang.

EENE LEGENDE UIT DE SOENDA-LANDEN.

Waar thans aan Krawang's zuidergrens
  Een bergrug opwaarts rijst,
Waar Boekiet Toengoel, Prahoe's top,
  Zoo trotsch ten hemel wijst,
Dáár zag men, eeuwen lang geleên,
  Slechts vlakten, anders niet;
Dáár groeiden, wild en woest door een,
  Lambitang, glaga-riet.

Maar naauw'lijks brak, op zek'ren dag,
  In 't Oost de morgen aan,
Of eensklaps zag 't verwonderd oog
  Een reeks van bergen staan:
De Boekiet-Toengoel, Koekoesan,
  Boerangrang, Tjagak, 't blaauw
Van Tjienta-Leich en Koedjangan
  En de Omgekeerde Praauw.

Wie had, in eenen enklen nacht,
 Die bergen daar gewrocht? —
Had ook een bergspook, groot van magt,
 Dat oord misschien bezocht?...
En waren geesten, zonder tal,
 Ter zijner hulp gesneld?...
Hoort! wat men van het vreemd geval
 In 't Soenda-land vertelt.

In Galoeh leefde een zeker vorst,
 Die uit zijn echtebed,
Een engel van een kind bezat,
 Een meisje, fraai en net.
Zij was lieftallig, zacht en vroom,
 En schoon van leest en hart;
Zoo rank gelijk een pinangboom,
 Met tressen, glimmend zwart.

En wat men ligt begrijpen kan,
 De maagd werd niet geschuwd;
Daarom was Daijang Soembi ras,
 Hoe jong ook, reeds gehuwd.
En naauw was 't jaar voorbij gesneld
 Na 't echtfeest, hoog geroemd, —
Of hield ze een knaap aan 't hart gekneld,
 Sang Koeriang genoemd.

Dit prinsje, toen hij grooter werd,
Was van heel 't Galoeh's rijk,
De grootste brani op de jagt,
Een' Nimrod schier gelijk.
Hert, tijger en rhinoceros,
Die liep hij zelden mis,
Daar ging hij maar zoo dol op los,
Met gollok, piek en kris.

Die woestheid stond Mama niet aan;
Zij kregen ras verschil,
En 't zoontje, dat wat korzel was,
Hield zich maar gansch niet stil.
Dit voerde Daijangs drift in top;
Zij, anders zacht en goed,
Nam nu vertoornd een tjentong op,
En sloeg hem 't hoofd aan bloed.

Sang Koeriang, welligt beducht
Dat dit soms wierd hervat,
Verzocht Mama op reis te gaan,
Waar zij niets tegen had.
Zij gaf hem zelfs een ring, met last
Dat hij alleen *die* vrouw,
Wier vinger in den ring juist past,
Ten huw'lijk nemen zou.

De prins, hierna op reis gegaan,
Bezoekt het gansche land,
En ieder roemt Sang Koeriang,
Zijn moed en sterke hand.
Men volgt den held, zoo groot van magt,
En schaart zich aan zijn zij',
En biedt hem om zijn reuzenkracht,
Ook de opperheerschappij. —

Intusschen was Mama verhuisd.
Uit Radja Galoeh's rijk,
Nam zij naar den Penanting-berg,
Op Bandongs grond, de wijk.
Dáár leefde zij in stilte voort, —
En hoe ook reeds bejaard,
Werd elk nog door haar schoon bekoord,
Zoo frisch en wel bewaard. —

Sang Koeriang, van 't reizen moê,
Zet, met zijn ganschen stoet,
Bij den Penanting-berg zich neêr,
Waar hij Mama ontmoet;
Doch, beiden vreemd'ling voor elkaâr,
Na zooveel wisseling,
Vroeg Koeriang ten huw'lijk haar,
Na 't passen van den ring.

Doch eens, dat, naar aloud gebruik,
  De Poetrie 's prinsen hoofd
Gereinigd had, zag zij met schrik,
  — Wie had het ooit geloofd —
De wond, die ze in zijn jeugd hem sloeg!...
  En toen zij nu haar vrind
't Verhaal van die gebeurt'nis vroeg,
  Bleek die: — haar eigen kind!...

Maar voor des prinsen magt bevreesd,
  Zwijgt Daijang Soembi stil;
En daar zij 't huwlijk met haar zoon
  Verhindren moet en wil,
Bedenkt zij in der haast een list; —
  Zij weet, dat van een vrouw
Een looze streek zijn doel niet mist,
  Wat moeite 't kosten zou.

Zij spreekt dus tot Sang Koeriang:
  „Vervul, mijn dierbre vrind!
„Mijn liefste wensch, eer 't huw'lijk ons
  „Voor altoos zaâm verbindt.
„'k Had graag dat zich een dam bevond
  „In den Tjitarom-stroom,
„Opdat daardoor een meer ontstond;
  „Voorts, bloemen aan den zoom;

„En lag een groote praauw in 't meer,
„Dan was mijn wensch voldaan,
„Dan konden we op den trouwdag zaâm
„Uit spelevaren gaan.
„Maar weet ook, 'k word uw gade nooit,
„Doet gij niet wat ik wacht;
„Is niet dat meer, die praauw voltooid
„In éénen énklen nacht."

De vorst geeft aan haar beê gehoor:
Ontbiedt uit land en stad
Al 't volk, dat aan zijn heerschappij
Zich onderworpen had.
Hij geeft voór 't aanstaand bruiloftsfeest
Zijne orders, en voldaan,
Vangt hij met opgeruimden geest
Zijn zwaren arbeid aan.

Dra staat een bosch, vol hoog geboomt',
In lichte laaije vlam:
Het hout ploft neer, en wordt gekapt
Tot palen voor den dam.
Straks velt men een lambitang-woud
Met duizend koedjangs meer,
En sleept, en draagt, verwerkt het hout
Tot praauw voor 't groote meer.

In 't kort, men gaat zóó ijvrig voort,
Dat, midden in den nacht,
De Poetri, vol van angst, ontdekt
Dat 't werk haast is volbragt,
En dat zij nu, haar woord getrouw,
Als 't morgenlicht haar groet,
Haar zoon Sang Koeriang tot vrouw,
O gruwel! wezen moet.

Zij peinst, hoe zij 't verhindren kan:
„'t Is nu nog niet te laat,"
Zoo spreekt ze — zoekt — en neemt in 't eind
Eene andre list te baat.
Een stuk katoen wordt uitgeknipt,
— En witter zag men 't nooit —
Dat wordt in stukjes klein geknipt,
En naar het oost gestrooid.

Toen scheen het of aan de oosterkim
Het zonnelicht verrees.
Maar, wijl de prins de list doorzag
En op de vlokken wees,
Sprak Daijang: „'k zweer, nooit wordt op aard
„Uw beê gehoor verleend,
„Zoo gij die stukjes niet vergaârt,
„Tot een geheel vereent." —

De prins, wien dit onmoog'lijk scheen,
  Neêrslagtig door die taal,
Wierp vol van spijt den boel omver
  Van 't aanstaand bruiloftsmaal.
En al het volk, dat met hem kwam,
  Smeet hout en koedjang neer; —
En onvoltooid bleef de aarden dam,
  De groote praauw en 't meer.

En droef te moê, beklom de prins
  Een berg op Bandongs grond,
En noemde dien den Leugenberg
  Om 't geen hij ondervond.
Daar wachtte hij het morgenrood,
  Om 't Soenda-land te ontvliên:
Sang Koeriang, in magt zoo groot,
  Werd nimmer weêr gezien.

Maar alles wat hij achterliet,
  Zoo 't Soenda-volk beweert,
Werd spoedig in een bergenrei
  Gemetamorphoseerd.
De *stam* des booms, tot praauw bestemd,
  Daar kwam de Toengoel van, —
Van 't *kapmes*, door zijn hand geklemd,
  De Koedjong Koedjangan.

Dáár, waar de *takken* van den boom
Zich hoopten in het dal,
Daar rees Boerangrangs kruin omhoog
Met bosch en waterval.
De *mik*, waarop het hout, voor schuit
En palen, lag gereed,
Daar groeide zelfs een bergtop uit,
Die Boekiet Tjagak heet.

Ook de *omgekeerde* groote *praauw*
Rees tot de wolken op,
En trotsch verhief zich boven de aard
Tankoebang Prahoe's top.
Ja, 't *suikerwerk*, voor 't feest gekocht,
Werd, opgehoopt in 't woud,
De Goenoeng Wangie, drok bezocht
Om zijn kenenjang-hout.

Zelfs 't *mandje*, voor de rijst gebruikt,
Toen ze in een kopren pan
Gekookt werd voor het bruiloftsfeest,
Werd Goenoeng Koekoesan.
De groentepot vol dun en dik,
Wie heeft het ooit gehoord!
Daar kwam, als in een oogenblik,
De Tjienta Leich uit voort.

En waar de kiel der praauw nog niet
Met hout was ingevuld,
Daar zag men kuilen in 't gebergt,
Met rook en vlam omhuld;
Dáár dansten duizend monsters rond,
En tierden woest door 't woud,
En de adem uit hun sulfermond
Verkleurde 't groenend hout.

Dáár ging de Poetrie treurig heen,
En keerde nimmer weêr; —
Men zegt: zij sprong met luid gegil
In een dier kraters neêr.
En braakt de berg nu vlam en rook,
Dan klimt met schril geluid,
De Poetrie als een vreeslijk spook
De Kawa Ratoe uit.

AAN MIJNE ONTSLAPEN LIEVE-
LINGEN.

Aan mijne ontslapen Lievelingen bij mijn laatste bezoek op het kerkhof te Tana-Abang nabij Batavia.

Daar is vader nog eens weêr
Op uw zoden,
Lieve dooden!
't Is misschien de laatste keer!...
Op uw groeven
Te vertoeven
Is mij dra niet moog'lijk meer.

Toen 'k u de aard tot rustplaats gaf,
Hoe verslagen,
Kon ik 't dragen,
Want mij restte nog uw graf; —
Maar, wat smarte
Voor mijn harte!
't Lot rukt mij van die plek af.

't Is voor mij geen blij verschiet
'\t Huiswaarts keeren;
Mijn begeeren
Maakte ook dáár de dood te niet
Wat verzoet mij,
Wie vergoedt mij
Wat 'k op Java achterliet?

Dierbaar zestal! slaapt gerust!
Ziet, ook vader
Komt al nader
Bij u, aan de gindsche kust;
't Blij hereênen
Is verschenen
Als de dood in slaap hem sust.

'k Hoor u reeds in hooger sfeer,
Lievelingen!
Hallel's zingen
Tot des Eeuw'gen Vaders eer.
't Aardsche leven
Kendet ge even,
't Heeft voor u geen waarde meer.

'k Zie u allen met elkaâr
Naauw omstrengeld
En verengeld,
Uit de godgewijde schaar

Mij ontmoeten
En begroeten:
„Vader! zijt gij eind'lijk daar?

„Welkom! in dit zalig oord,
„Waar we u beiden!
„Vrees geen scheiden;
„Want men leeft hier eeuwig voort.
„Hier misvormen
„Ons geen wormen,
„Waar de dood niet t'huis behoort."

'k Zie u reeds.... maar 't is slechts schijn.
Buk ik weder
Grafwaarts neder,
Vader voelt dan nieuwe pijn;
Neergebogen
Zien mijne oogen
Enkel waar uw lijkjes zijn. —

Ach! dáár slaapt gij dierbaar kind!
Mij gegeven
In die dreven,
Waar 'k uw stof nooit wedervind!
Moest gij rusten
Aan dees kusten,
Oudste telg, zoo teêr bemind?

Verder, naast dat praalgesteent',
Schier verholen
En verscholen,
Rhoona! ligt uw koud gebeent' —
Hoeveel jaren,
Kind der baren
Heb ik reeds uw dood beweend!

Verder, achter 't gindsche kruis,
Abram! lijder!
Thans veel blijder,
Sluimert ge in uw laatste huis
'k Hoor uw stenen
Nog en weenen,
Op uw graf in 't windgesuis.

Henri! engeltje! ach, mijn zoon!
Deze groeve
Waar ik toeve,
Strekt uw dierbaar lijk ter woon.
Slechts een poosje
Bloeide 't roosje.
En verdwenen was uw schoon.

Meisje! dat daarneven ligt;
Naauw verschenen
Gingt gij henen,
En verdweent voor mijn gezigt.

'k Dekte, o waarde!
Zacht met aarde,
Droef te moê uw lijkje digt.

Mijn Johanna! pas me ontrukt,
't Somber loover
Hangt schier over
Uwe grafzoô heengebukt
Ach! uw smarte
Brak mij 't harte,
Lieve bloem, zoo vroeg geplukt!

Ja, dáár ligt ge, vrij van smart,
Zonder kommer
In het lommer
Ach, eens sliept ge aan 's Vaders hart,
'k Mogt in de armen
U verwarmen —
En het graf is koud en zwart!

Één maakt alles hier de dood:
Vaders, moeders
Zusters, broeders,
Arm en rijk, en klein en groot;
Dwazen, wijzen,
Kind'ren, grijzen,
Sluim'ren in denzelfden schoot.

Hier, hier is mijn lustwarand,
Bij uw zoden
Jonge dooden! —
Wat, wat geeft mij 't vaderland
Onder vreemden? —
Nooit deez' beemden,
Met uw lijkjes als beplant.

Neen, geen enk'le plek op aard
Kan ik vinden,
Welbeminden!
Die mij zaal'ger stonden baart,
Dan de droeve,
Somb're groeve
Van deez' stillen doodengaard!

Zaad, in d' akker Gods gestrooid.
Kiem voordeelig
Groei daar welig,
Tot een bloem uw stengel tooit;
Want die bloemen,
't Hoogst te roemen,
Vallen of verwelken nooit.

Is 't voor mij geen blij verschiet
't Huiswaarts keeren?
Zal 't mij deren,
Als mijn oog uw graf niet ziet?

LEYDEN. BOEKDRUKKERIJ [illegible] W. [illegible]